



Raport z konsultacji społecznych dotyczących projektu Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+

1. Przedmiot konsultacji.

Przedmiotem konsultacji był projekt Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+

2. Podmioty uprawnione do uczestnictwa w konsultacjach.

Konsultacjami zostały objęte wszystkie podmioty, o których mowa w art. 6 ust. 3 ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju, a w szczególności:

- 1) mieszkańcy Sosnowca;
- 2) sąsiednie gminy: Katowice, Mysłowice, Jaworzno, Czeladź, Będzin, Dąbrowa Górnicza, Sławków;
- 3) Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia;
- 4) Związek Subregionu Centralnego Województwa Śląskiego;
- 5) Śląski Związek Gmin i Powiatów;
- 6) lokalni partnerzy społeczni, w tym z organizacjami pozarządowymi oraz podmiotami, o których mowa w art. 3 ust. 3 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie;
- 7) lokalni partnerzy gospodarczy;
- 8) Dyrektor Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Gliwicach - Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie.

3. Termin konsultacji.

Konsultacje przeprowadzono w terminie od 20.03.2026 r. do 23.04.2026 r.

4. Forma i tryb konsultacji.

Konsultacje przeprowadzone zostały w formie:

1. Składania opinii, uwag i propozycji za pomocą strony internetowej www.konsultacje.sosnowiec.pl na formularzu zgłaszania opinii.
2. Składania opinii, uwag i propozycji za pomocą poczty elektronicznej na adres mailowy: konsultacje@um.sosnowiec.pl lub wrp@um.sosnowiec.pl na formularzu zgłaszania opinii.
3. Składania opinii, uwag i propozycji w formie pisemnej do skrzynki usytuowanej w Punkcie Konsultacyjnym w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu w Wydziale Rozwoju i Przedsiębiorczości Urzędu Miejskiego w Sosnowcu przy ul. Teatralnej 9, VI piętro, w pokoju nr 1 w godzinach: poniedziałki 7:30 - 18:00, wtorki - czwartki 7:30 - 15:30, piątki 7:30 - 13:00.
4. Zbierania opinii, uwag i propozycji ustnych, które można składać pod numerem telefonu 32/296-07-67 w godzinach: poniedziałek 7:30 - 18:00, wtorek - czwartek 7:30 - 15:30, piątek 7:30 - 13:00.
5. Spotkań konsultacyjnych, które odbyły się:
 - 1) w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w dniu 30.03.2026 r. o godz. 16:00 w Sali nr 307;
 - 2) w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sosnowcu, ul. Kościelna 11, w dniu 09.04.2026 r. o godz. 16:00 w Sali edukacyjnej na parterze;
 - 3) w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w dniu 13.04.2026 r. o godz. 16:00 w Sali nr 307;

- 4) w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w dniu 20.04.2026 r. o godz. 16.00 w Sali nr 307.

5. Sposoby informowania o miejscach i terminach konsultacji:

- a) za stronę organizacyjną konsultacji społecznych odpowiadał Wydział Rozwoju i Przedsiębiorczości;
- b) informacje o prowadzeniu konsultacji społecznych ukazały się:
- na stronie internetowej www.sosnowiec.pl,
 - na stronie Biuletynu Informacji Publicznej www.bip.um.sosnowiec.pl,
 - na stronie internetowej www.konsultacje.sosnowiec.pl,
 - w prasie: Kurier Miejski nr 6/2026
 - na tablicy ogłoszeń Urzędu Miejskiego,
 - w mediach społecznościowych.

6. Raport z analizy zgłoszonych uwag:

Niniejszy raport jest wynikiem podsumowania głosów oddanych w trakcie trwania konsultacji w dniach od 20.03.2026 r. do 23.04.2025 r.

Treść konsultacji:

W czasie przeprowadzonych konsultacji społecznych **zgłoszono ogólnie 81 uwag** do proponowanych zapisów dotyczących projektu Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+.

Uwagi miały charakter:

- merytoryczny, gdzie wskazywano konkretne zapisy i propozycje modyfikacji;
- ogólny gdzie zwracano uwagę na problem lub zjawisko opisując je, ale nie wskazywano sposobu jego rozwiązania;
- ogólnej krytyki (najczęściej anonimowej) bez merytorycznego podparcia.

W toku przeprowadzonej analizy uwzględniono 34 uwagi, których treść znalazła się w projekcie konsultowanego dokumentu Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+.

Wszystkie te uwagi, które nie zostały uwzględnione w projekcie dokumentu, ale stanowią istotną wartość zostaną przekazane do właściwych podmiotów celem dalszej analizy.

Szczegółowy wykaz uwag przedstawiono w załączniku nr 1 do raportu, a w załączniku nr 2 znalazła się część opisowa do spotkań konsultacyjnych.

Raport sporządził w dniu 25.05.2026 r:

Rafał Orlik – Wydział Rozwoju i Przedsiębiorczości.

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Sosnowca
ds. Funduszy Zewnętrznych i Polityki Społecznej

02 
Monika Holewa

NACZELNIK WYDZIAŁU

mgr Tomasz Szymonowicz

Załącznik 2 do Raportu z konsultacji projektu Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+

Część opisowa dotycząca spotkań konsultacyjnych

I. PODSUMOWANIE SPOTKAŃ I WARSZTATÓW KONSULTACYJNYCH

W ramach konsultacji przeprowadzono 4 spotkania. Łącznie uczestniczyły w nich 8 osób

Wykaz spotkań oraz liczba uczestników

Miejsce spotkania	Data	Liczba uczestników
Urząd Miejski w Sosnowcu Al. Zwycięstwa 20	30.03.2026 r. od godz. 16.00 do 18:00 w sali 307 (I piętro)	0
Miejska Biblioteka Publiczna w Sosnowcu	09.04.2026 r. od godz. 16.00 do 18:00 w sali edukacyjnej na parterze	2
Urząd Miejski w Sosnowcu Al. Zwycięstwa 20	13.04.2026 r. od godz. 16.00 do 18:00 w sali nr 307 (I piętro)	4
Urząd Miejski w Sosnowcu Al. Zwycięstwa 20	20.04.2026 r. od godz. 16.00 do 18:00 w sali 307 (I piętro)	3
Razem:		9

- 1) w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w dniu 30.03.2026 r. o godz. 16:00 w Sali nr 307;
- 2) w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sosnowcu, ul. Kościelna 11, w dniu 09.04.2026 r. o godz. 16:00 w Sali edukacyjnej na parterze;
- 3) w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w dniu 13.04.2026 r. o godz. 16:00 w Sali nr 307;
- 4) w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w dniu 20.04.2026 r. o godz. 16:00 w Sali nr 307.

Przebieg konsultacji

Konsultacje zaplanowane i przeprowadzone były w formule spotkań otwartych o charakterze informacyjnym. Plan spotkań przewidywał prezentację ogólnych założeń projektu dokumentu, w tym jego struktury, wyzwań i potencjałów, najważniejszych celów oraz wniosków i rekomendacji. W dalszej kolejności przewidywano możliwość zadawania pytań, wyrażania swoich opinii oraz dyskusję nad poszczególnymi zagadnieniami.

Poniżej wykaz (wraz z opisem przebiegu) spotkań, w których uczestniczyli mieszkańcy:

W dniu 09.04.2026 r. o godz. 16:00 miały miejsce spotkanie w Miejskiej Bibliotece Publicznej w Sosnowcu przy ul. Kościelnej 11. Na początku dokonano prezentacji założeń projektu dokumentu. W trakcie spotkania wywiązała się dyskusja na temat problemów miasta, ze szczególnym uwzględnieniem kwestii demograficznych. Mieszkaniec zwracał uwagę, że problemy miasta wskazane w dokumencie wymagają wielu systemowych rozwiązań, wykraczających też poza samorządowe możliwości. Wskazywał na możliwość poprawy polityki informacyjnej miasta prowadzonej w mediach społecznościowych. Drugi z mieszkańców ograniczył się do ogólnej krytyki bez wskazywania konkretnych rozwiązań.

W dniu 13.04.2026 r. o godz. 16.00 miało miejsce spotkanie w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w Sali nr 307. Ponownie zaprezentowano założenia projektu dokumentu. W dyskusji wzięli udział mieszkańcy, którzy wskazywali, że w ich ocenie rozwiązywanie kwestii demograficznych, gospodarczych oraz energetycznych wymaga podjęcia bardziej radykalnych działań. W ich ocenie również kwestia migracji w obecnym ujęciu nie rozwiąże problemów depopulacji w dłuższej perspektywie, a może być zarzewiem problemów. Oświadczyli, że wszystkie uwagi i propozycje złożą w formie pisemnej na formularzu, co też faktycznie nastąpiło 23.04.2026 r.

W dniu 20.04.2026 r. o godz. 16.00 miało miejsce spotkanie w Urzędzie Miejskim w Sosnowcu, al. Zwycięstwa 20, w Sali nr 307. Ponownie zaprezentowano założenia projektu dokumentu. W spotkaniu udział wzięli przedstawiciele Uniwersytetu Śląskiego, którzy oprócz złożenia formularza z uwagami do projektu dokumentu wskazywali na potrzebę ściślejszej współpracy samorządu z uczelnią nie tylko w zakresie edukacji, ale i zagospodarowania przestrzeni w otoczeniu miasteczka uniwersyteckiego do różnorodnych celów odpowiadających aktualnym wyzwaniom. W drugiej części głos zabrał mieszkaniec, który już wcześniej złożył uwagi do projektu dokumentu i chciał doprecyzować kilka kwestii związanych z nimi jak i całą procedurą konsultacji.

Wz
Pomocnik Prezydenta Miasta Sosnowca
ds. Funduszy Zewnętrznych i Polityki Społecznej


Monika Holewa

NACZELNIK WYDZIAŁU


mgr Tomasz Szymonowicz

Zestawienie wszystkich uwag zgłoszonych w ramach konsultacji społecznych nad projektem Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+

Lp	Wnioskodawca	Rozdział	strona/ strony	Obecny zapis	Proponowany zapis/Uwagi (skrótowo zredagowane na potrzeby raportu)	Stanowisko Gminy
1	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Mocne strony	36	„... rower miejski (...)”	...rower (w tym miejski) (...). Propozycja dopisania treści	Uwzględniono uwagę w całości
2	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Mieszkalnictwo	61	„- lokalizowanie nowej zabudowy mieszkaniowej (...) jako podstawowego środka transportu ...”	... a także dostęp do podstawowych usług. Propozycja dopisania treści	Uwzględniono uwagę w całości
3	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Mieszkalnictwo	64	„Wskazane jest przyjęcie, wyższego niż wynika z obliczeń, zapotrzebowania na nową zabudowę mieszkaniową w obszarze dzielnic Kazimierz Górniczy, Ostrowy Górnicze, Porąbka. Uzasadnione jest to szczególnymi potrzebami w zakresie nowej zabudowy mieszkaniowej (...)”	Proponuje się zweryfikować zapis w projekcie Strategii (dla obszarów położonych na wschód od drogi ekspres. S1) w celu zachowania spójności ze Strategią Rozwoju GZM (z jej kierunkami polityki przestrz.). Uzasadnienie: ze strategii GZM wynika preferencja sytuowania zabudowy mieszkaniowej w pobliżu przystanków kolejowych (co ma zastosowanie do Porąbki i Kazimierza, lecz obszar Ostrowy Górnicze nie ma takiej dostępności). Dla obszarów na wschód od S1 ustalono „zachowanie i wzmacnianie istniejących terenów rolnych (otwartych), w tym ich wykluczenie z zabudowy lub wysoce ograniczoną możliwość zabudowy (dla potrzeb niezbędnych inwestycji infrastrukturalnych)”.	Po analizie zagadnienia uwzględniono uwagę i dodano zapis: Rozwój terenów mieszkaniowych usytuowanych po wschodniej stronie drogi ekspresowej S1 powinien odbywać się w poszanowaniu lokalnych wartości przyrodniczych. W celu zapewnienia zrównoważonego rozwoju terenów mieszkaniowych oraz ochrony zasobów środowiska przyrodniczego, w tym obszarze przyjmuje się następujące działania: - możliwość dalszego dogęszczania zabudowy w rejonach już zainwestowanych i uzbrojonych, pod warunkiem respektowania zasad zrównoważonego rozwoju oraz zachowania ciągłości i integralności sąsiadujących terenów przyrodniczych,
4	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Komunikacja	71-72	„Komunikacja kolejowa realizuje znikomy procent przewozów pasażerskich w obszarze miasta. Likwidacja wielu bocznic kolejowych (...) pozwala na wykorzystanie terenów po kolejowych dla realizacji nowych	Proponuje się ostrożniejsze podejście do likwidacji infrastruktury kolejowej i zastępowania jej innymi elementami infrastruktury. Uzasadnienie: Współcześnie kolej pełni głównie funkcję integrującą, a nie dzielącą przestrzeń miejską oraz jest potencjałem rozwojowym miasta, a nie barierą dla rozwoju. Linie kolejowe (w tym po kolejach	Uwzględniono uwagę i przededagowano zapis: Istniejąca sieć linii kolejowych, w tym korytarze po dawnych kolejach przemysłowych i bocznicach, jest wykorzystywana w znikomym procencie do realizacji przewozów pasażerskich w

				elementów układu drogowego i tras tramwajowych. (...) tworząc nierozwojowe obszary wypowe otoczone ze wszystkich stron liniami kolejowymi”	przemysłowych) powinny być postrzegane jako rezerwa pod rozwój bezkolizyjnego transportu szynowego (to znacznie niższe koszty niż budowa nowej infrastruktury).	obszarze miasta. Tym nie mniej powinna być traktowana jako cenna rezerwa strategiczna pod rozwój bezkolizyjnego transportu szynowego. Wykorzystanie tych zasobów w taki sposób pozwala na znaczną optymalizację kosztów w porównaniu z budową infrastruktury od podstaw. Ponadto przebiegi linii kolejowych w zachodniej i wschodniej części miasta powinny być postrzegane jako osie potencjału rozwojowego. Dzięki nowoczesnym rozwiązaniom projektowym, obszary dotychczas odizolowane zyskać mogą nową funkcję tworząc węzły integracji i aktywności miejskiej. Nowoczesna kolej może stać się czynnikiem spajającym poszczególne dzielnice i stymulującym powstawanie atrakcyjnych, doskonale skomunikowanych przestrzeni publicznych oraz inwestycyjnych.
5	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Sieć transportowa	73	„Dla sieci transportowej wskazuje się działania: (...)”	W działaniach na rzecz rozwoju sieci transportowej brane też będą pod uwagę dokumenty metropolitalne, takie jak: Plan Zrównoważonej Mobilności Miejskiej („Dobra mobilność 30/50”); „Standardy i wytyczne kształtowania infrastruktury rowerowej”; dokumentacja dotycząca budowy kolei metropolitalnej. Propozycja dodania treści na końcu listy działań jako nowy akapit.	Uwagę uwzględniono w całości i dodano zapis.
6	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Sieć transportowa	73	„- stworzenie ogólnomiejskiego systemu parkingowego...”	... (z uwzględnieniem rozmieszczania parkingów Park & Ride, itp.). Propozycja dopisania treści	Uwagę uwzględniono w całości i dodano zapis.
7	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Sieć transportowa	73	„- wykorzystanie możliwości trasowania nowych dróg i tras tramwajowych ...,”	... i kolejowych (...). Proponuje się ostrożniejsze podejście do likwidacji infrastruktury kolejowej i zastępowania jej innymi elementami infrastruktury.	Uwzględniono uwagę i przeredagowano zapis.

8	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Sieć transportowa	73	„przedłużenie linii tramwajowej nr 15 o budowę dwóch nowych połączeń w ciągu ulicy 11 Listopada w kierunku południowym, ...”	... a także sukcesywna rozbudowa układu tramwajowego (w miarę potrzeb i możliwości) w skali całego miasta i między miastami. Propozycja dodania treści	Uwagę uwzględniono w całości i dodano zapis.
9	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Całość	-	„ścieżka rowerowa”	Propozycja zamiany określenia „ścieżka rowerowa” (jako nieściśłego i nieumocowanego w przepisach na: „infrastruktura rowerowa” lub (zależnie od kontekstu): „droga dla rowerów”, „pas ruchu dla rowerów”, „trasa rowerowa”, „szlak rowerowy”.	Uwaga uwzględniona – zmodyfikowano zapisy w całym dokumencie.
10	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	-	72	„(...) miasta Sosnowica (...)”	“(...) miasta Sosnowca (...)”. Omyłka pisarska – należy zamienić słowo „Sosnowica” na „Sosnowca”.	Uwagę uwzględniono
11	Górnośląsko-Zagłębiowska Metropolia	Cele strategiczne	107	„A1: Transformacja energetyczna (...)”	„A.2.”. Omyłka pisarska – należy zamienić zapis A1 na A.2. (cel strategiczny ze Strategii GZM).	Uwagę uwzględniono
12	Akademia Humanitas	Szkolnictwo wyższe	79	Opis Akademii Humanitas Oferuje studia I, II stopnia oraz jednolite magisterskie w trybie dziennym lub zaocznym. Uczelnia posiada również bogatą ofertę studiów podyplomowych dla nauczycieli, prawników, specjalistów administracji oraz managerów. Zainteresowani mogą wybierać studia spośród 11 kierunków i niemal 30 specjalności w formule standardowej, „krótsze studia” lub „Dwa dyplomy – jednoCzesne”.	Propozycja nowego brzmienia: Akademia Humanitas to niepubliczna uczelnia wyższa działająca od 1997 roku, posiadająca uprawnienia do nadawania stopni naukowych doktora oraz doktora habilitowanego. Prowadzi działalność dydaktyczną i naukową w oparciu o wartości wywodzące się z idei humanitas, związanej z poszanowaniem godności człowieka, odpowiedzialnością społeczną oraz dążeniem do wiedzy i rozwoju. Uczelnia łączy wieloletnie doświadczenie akademickie z nowoczesnym podejściem do kształcenia, odpowiadając tym samym na potrzeby współczesnego rynku pracy. Akademia Humanitas prowadzi kształcenie na poziomie studiów licencjackich, magisterskich, podyplomowych i doktorskich. W jej ofercie znajduje się 11 kierunków studiów dyplomowych, ponad 50 kierunków studiów podyplomowych, a także programy MBA, seminaria doktorskie i habilitacyjne, Szkoła Psychoterapii, Uniwersytet Trzeciego Wieku oraz kursy i szkolenia specjalistyczne. Działalność	Uwagę uwzględniono w całości.

					dydaktyczna i naukowa uczelni obejmuje obszary prawa, zarządzania, psychologii, pedagogiki, nauk o zdrowiu, i bezpieczeństwie czy informatyki. Istotnym elementem funkcjonowania Akademii Humanitas jest również współpraca z otoczeniem społecznym, samorządowym i gospodarczym. Uczelnia jest członkiem Regionalnej Izby Gospodarczej oraz Zagłębiowskiej Izby Gospodarczej, aktywnie uczestnicząc w inicjatywach wspierających rozwój regionu.	
13	Kamil Furman	Misja	40	Sosnowiec łączy mieszkańców kreując przestrzeń przyjazną do życia, czerpiąc z tradycji i lokalnego potencjału, współdziałając ze wszystkimi partnerami na rzecz rozwoju regionu.	Sosnowiec zapewnia mieszkańcom warunki do stabilnego zatrudnienia, bezpiecznego zamieszkania i aktywnego uczestnictwa w życiu publicznym, w oparciu o zdyswersyfikowaną gospodarkę, sprawna administrację i efektywne zarządzanie przestrzenią miejską. Obecna misja jest poetyckim sloganem pozbawionym treści operacyjnej.	Uwaga o charakterze subiektywnym. Obecna zapis misja opiera się na konkretnych założeniach opartych na wewnętrznym potencjale i regionalnej współpracy. Są to fundamenty rozwoju większości miast w Polsce służących poprawie jakości życia swoich mieszkańców.
14	Kamil Furman	Wizja	40	Sosnowiczanie są dumni ze swojego miasta, które staje się coraz lepszym, bardziej kreatywnym i inspirującym miejscem do życia o jeszcze silniejszej pozycji.	Do 2030 roku Sosnowiec umacnia pozycję węzła logistyczno-usługowego GZM, osiągając wzrost liczby podmiotów gospodarczych o 10%, zatrzymanie ujemnego salda migracji wewnętrznej oraz wzrost wskaźnika zatrudnienia do poziomu średniej województwa śląskiego.	Przygotowana w projekcie dokumentu Wizja kładzie nacisk przede wszystkim na dobrostan swoich mieszkańców. To mieszkańcy są podmiotem a urealnione wskaźniki rozwoju, które co oczywiste mają istotne znaczenie znajdują swoje odzwierciedlenie w dalszej części dokumentu.
15	Kamil Furman	Główny Cel Strategiczny	40	Sosnowiec miastem wysokiej jakości życia, o zróżnicowanej strukturze gospodarki opartej o rozwiązania innowacyjne i zielone inwestycje.	Główny Cel Strategiczny: Poprawa jakości życia mieszkańców poprzez wzrost aktywności gospodarczej, ograniczenie depopulacji i podniesienie standardu infrastruktury miejskiej, mierzone wskaźnikami: stopa bezrobocia, saldem migracji, dochodami własnymi gminy na mieszkańca oraz satysfakcją mieszkańców.	Zapis głównego celu pozostaje bez zmian. Tak jak wyżej wspomniano efektywność działań opisywać będą zmodyfikowane wskaźniki w dalszej części dokumentu.
16	Kamil Furman	Cel A3	43	Rozwój inteligentnych specjalizacji, nowoczesnych rozwiązań oraz innowacji rewolucjonizujących gospodarkę.	Wzmacnianie lokalnych specjalizacji gospodarczych (logistyka, motoryzacja, usługi dla biznesu) poprzez: partnerstwo KSSE z lokalnymi MSP, preferencyjne warunki dzierżawy terenów inwestycyjnych dla firm R&D oraz rozbudowę oferty kształcenia zawodowego	Proponowane zapisy w dużej części znajdują się już w zadaniach w Celu operacyjnym A2 gdzie jest mowa o wspieraniu lokalnego rynku pracy we współpracy z instytucjami otoczenia

					dopasowanej do potrzeb największych pracodawców strefy.	biznesu i indywidualizowanym podejściem do każdego z podmiotów operujących w mieście. Kwestia dopasowania programu kształcenia do potrzeb pracodawców została z kolei opisana w polu strategicznym dot. Mieszkańców i Wysokiej Jakości Życia w Celu B6 dot. Nowoczesnej edukacji jako gwarantu rozwoju.
17	Kamil Furman	Cel A4	43	Prowadzenie skutecznej i innowacyjnej komunikacji marketingowej wzmacniającej markę miasta.	Opracowanie i wdrożenie strategii promocji inwestycyjnej Sosnowca kierowanej do branży docelowych, z dedykowanym materiałem ofertowym dla inwestorów, anglojęzyczna strona inwestycyjna i rocznym pomiarem skuteczności.	Sugestia do rozważenia w przyszłości jeśli chodzi o odrębny dokument strategiczny.
18	Kamil Furman	Cel B1	48	Kreowanie atrakcyjnej oferty dla mieszkańców miast [błąd redakcyjny].	Podniesienie standardu życia poprzez realizację mierzalnych działań w obszarach: dostępności mieszkań, jakości przestrzeni publicznej oraz oferty kulturalnej i rekreacyjnej. Błąd redakcyjny (miast zamiast miasta).	Brak błędu – zapis poprawny. Pozostałe uwagi znajdują już odniesienie w przygotowanych zadaniach właściwie we wszystkich celach operacyjnych Pola Strategicznego dot. Mieszkańców i Wysokiej Jakości Życia i są podzielone tak aby uwzględnić specyficzne potrzeby różnych grup wiekowych itp.
19	Kamil Furman	Bezrobocie	10	Sosnowiec jest miastem, w którym stopa bezrobocia zwykle była i jest wyższa od średnich poziomów w województwie i kraju.	Cel do 2028 r.: Obniżyć stopę bezrobocia w Sosnowcu do poziomu nieprzekraczającego 1 pp. powyżej średniej dla woj. śląskiego, poprzez aktywną politykę rynku pracy realizowaną we współpracy z PUP, KSSE i głównymi pracodawcami.	Gmina Sosnowiec cały czas prowadzi aktywną politykę rynku pracy w oparciu o dostępne narzędzia i współpracę instytucji otoczenia biznesu. Przedstawiciele Gminy biorą udział w oficjalnych spotkaniach biznesowych i targach, tworząc sprzyjający inwestycjom klimat. Jednak określenie celu w sposób tak precyzyjny w okresie bardzo dużej dynamiki zmian gospodarczych, politycznych i demograficznych, na które gmina nie ma wpływu byłoby niecelowe.

20	Kamil Furman	Prognoza demograficzna	21	Prognozowana liczba ludności Sosnowca w 2030 roku może wynieść 177 242 osoby, natomiast w 2050 roku 131 927 osób.	Strategia przyjmuje model zarządzania kurczącym się miastem (shrinking city), obejmujący: optymalizację sieci infrastruktury usługowej, politykę intensyfikacji zabudowy w strefach centralnych, redukcję kosztów stałych administracji oraz aktywną politykę migracyjną.	Mając świadomość powagi sytuacji wynikającej z depopulacji, Gmina Sosnowiec przygotowała i sukcesywnie wdraża program Demotrendy Plus, którego celem jest poprawa jakości życia mieszkańców i ich rodzin, a w dalszej perspektywie minimalizacja negatywnych trendów demograficznych. Jest on wpisany do projektu strategii jako Cel strategiczny C, a jego działania zaczynają przynosić pierwsze efekty.
21	Kamil Furman	Starzenie się	21-22	Sosnowiec jest demograficznie najstarszym miastem w woj. śląskim. Udział ludności w wieku poprodukcyjnym: 30,1%.	Strategia zakłada wdrożenie do 2026 r. pakietu srebrnej gospodarki: rozbudowę infrastruktury opieki dziennej i wytchnieniowej, program aktywizacji zawodowej 60+, adaptacje przestrzeni publicznej do potrzeb osób z ograniczeniami mobilności.	W części diagnostycznej znajduje się opis zjawiska starzenia się społeczeństwa w Sosnowcu i jego skala. W części operacyjnej przygotowano szereg rozwiązań dotyczących zarówno wykorzystania aktywności seniorów na rynku pracy jak i poprawy jakości życia i dostępu do dedykowanych seniorom usług. Główną oś stanowi Cel Operacyjny B4: Miasto otwarte dla seniorów, walczące z wykluczeniem społecznym zawierający cały pakiet rozwiązań, które w większości pokrywają się z uwagami autora.
22	Kamil Furman	Kapitał społeczny	13	Sosnowiec wykazuje zasadniczo niższe wartości wskaźnika NGO na 10 tys. mieszk. (31 vs 47 dla Polski).	Do 2027 r. miasto uruchomi: uproszczoną ścieżkę wsparcia finansowego dla nowych NGO (granty startowe), system małych grantów dla inicjatyw dzielnicowych, program monitoringowy oraz otwarte dane miejskie.	Uwzględniono uwagę dodając zadanie w celu strategicznym A4 pod hasłem: wsparcie dla tworzenia jeszcze lepszych warunków dla funkcjonowania III sektora w Sosnowcu pod egidą Sosnowieckiego Centrum Organizacji Pozarządowych. Warto wspomnieć, że najwięcej NGO'ów realizuje się w sferze szeroko pojętej kultury oraz sportu czy rekreacji i to uwzględnia konsultowany dokument, gdyż w Celu Operacyjnym B5: Kultura dostępna dla każdego znalazło się zadanie mówiące o tworzeniu sieci

						współpracy z sektorem NGO wszystkich zaangażowanych podmiotów.
22	Kamil Furman	Lokomotywy rozwoju	38-39	Logistyka i Transport, Mieszkalnictwo, Nowoczesna administracja, Modernizacja przestrzeni publicznej, Zielona przestrzeń, Sektor Automotive.	Filary strategiczne: (1) Logistyka i Transport; (2) Automotive; (3) Usługi specjalistyczne. Mieszkalnictwo i przestrzeń publiczna jako warunki konieczne. Nowoczesna administracja jako zadanie statutowe.	Uwaga uwzględniona Tytuł: Warunki do rozwoju i ostatnie zdanie po modyfikacji: Poniżej zaprezentowano wzajemnie uzupełniające się elementy, które zestawione razem tworzą kompletny układ miejskich potencjałów Sosnowca. Ich efektywne wykorzystanie zależy od sprawnie prowadzonej polityki rozwoju.
23	Kamil Furman	SWOT Gospodarka	33	Słabe strony: czołowe miejsce w GZM pod względem ilości wyrejestrowanych podmiotów.	Wdrożenie do końca 2026 r. programu wsparcia dla firm zagrożonych likwidacją (Early Warning Europe), systemu monitoringu aktywności REGON oraz pakietu dla nowych firm.	Lokalne jednostki otoczenia biznesu takie jak PUP, ARL, RIG czy ZIG stale promują czy pośredniczą w realizacji różnego rodzaju projektów wspierających przedsiębiorczość finansowanych ze środków UE. Wdrażanie pozostałych rozwiązań wymaga szerszych konsultacji i zastanowienia zwłaszcza, że dotyczą rozwiązań tworzących zobowiązania finansowe.
24	Kamil Furman	Środowisko	36	Zagrożenia: obecność dzikich wysypisk śmieci i odpadów.	Cel do 2027 r.: pełna inwentaryzacja nielegalnych składowisk, likwidacja wszystkich udokumentowanych dzikich wysypisk oraz wdrożenie systemu monitoringu (kamery, drony).	Uwaga uwzględniona częściowo poprzez dopisanie w Celu operacyjnym D3 zadania związanego z Intensyfikacją działań dot. monitorowania i inwentaryzacji nielegalnych składowisk z wykorzystaniem systemu miejskiego monitoringu oraz drona. Co do kwestii likwidacji nielegalnych wysypisk to koszty specjalistycznych działań w tym zakresie przekraczają możliwości budżetu większości JST i są realizowane zazwyczaj dzięki dotacjom z budżetu państwa (przykładem jest utylizacja wysypiska przy ul. Radocha 4)

25	Kamil Furman	OSI	100-103	Konstantynów, Centrum Południe, Kazimierz Juliusz wskazane jako OSI bez budżetu i harmonogramu.	Dla każdego z 3 OSI należy opracować Lokalny Program Rewitalizacji zawierający budżet, harmonogram, wskaźniki rezultatu oraz organ odpowiedzialny za wdrożenie.	Obszary Strategicznej Interwencji ze względu na swoją specyficzną problematykę są wskazane również w przyjętym w 2025 r. Gminnym Programie Rewitalizacji i tam znajdują się szczegółowe informacje dotyczące planowanych działań rewitalizacyjnych. Uwaga nieuwzględniona.
26	Kamil Furman	Ramy finansowe	104	Ramy finansowe - zbyt lakoniczne.	Powinny zawierać: (1) koszt realizacji każdego celu; (2) plan finansowania; (3) wieloletnia prognoza finansowa; (4) priorytety inwestycyjne (ranking ROI).	Strategia rozwoju jest dokumentem perspektywicznym, najczęściej tworzoną w perspektywie kilku lat. Przepisy nie narzucają sztywnej metodyki szacowania kosztów, ponieważ realia gospodarcze i rynek inwestycyjny, zwłaszcza w obecnych czasach dynamicznie się zmieniają. Konkretne szacunki i precyzyjne budżety są natomiast elementem dokumentów wykonawczych niższego rzędu oraz corocznych uchwał budżetowych. Uwaga nieuwzględniona.
27	Kamil Furman	Monitoring	107-108	Monitoring i ewaluacja - ogólny opis systemu bez konkretnych KPI.	System powinien zawierać kartę wskaźników z wartościami bazowymi i docelowymi, źródło danych, organ odpowiedzialny, mechanizm korekty oraz coroczny raport publiczny.	Uwaga uwzględniona. przeprojektowano część dotyczącą ewaluacji, również na podstawie innych uwag.
28	Kamil Furman	Infrastruktura społeczna	75-90	Opis infrastruktury edukacyjnej, kulturalnej i sportowej bez priorytetów konsolidacji.	Audyt sieci placówek do 2027 r. pod kątem efektywności. Wyniki stanowią podstawę planu konsolidacji sieci, ze wskazaniem oszczędności na podwyższenie standardu pozostałych obiektów.	Jak już wcześniej wspomiano w projekcie dokumentu znajdują się działania mające na celu przeciwdziałanie depopulacji oraz poprawę jakości życia mieszkańców poprzez wzrost standardu usług. Również w celu operacyjnym B6 dot. kultury dostępnej dla każdego jest mowa o roli audytu i analiz w dostosowaniu oferty do potrzeb mieszkańców. W związku z tym, uruchamianie kolejnych rozwiązań

						o charakterze optymalizacyjnym jest niewskazane. Uwaga nieuwzględniona.
29	Kamil Furman	Sport profesjonalny	-	Brak zapisu o finansowaniu.	Miasto nie finansuje ze środków budżetowych profesjonalnych klubów sportowych. Całość środków na sport kierowana jest do sportu dzieci i młodzieży.	Jak powszechnie wiadomo gmina ogłosiła postępowanie w sprawie zbycia akcji spółki Zagłębie S.A. jednak proces prywatyzacji klubu sportowego będącego w zarządzie gminy nie jest procesem łatwym i krótkotrwałym. Jednocześnie projekt dokumentu zakłada działania związane aktywizacją sportową dzieci i młodzieży w oparciu o istniejącą bazę, a także jej rozwój. Uwaga nieuwzględniona.
30	Kamil Furman	Polityka migracyjna	22-23	Polityka migracyjna zarysowana ogólnie.	Program aktywnej rekrutacji nowych mieszkańców do 2026 r.: identyfikacja braków kadrowych, kampania, pakiet powitalny, roczny raport efektów.	W projekcie dokumentu znalazły się wypracowane przez gminę zapisy dotyczące rozwiązań migracyjnych, które w połączeniu z działaniami depopulacyjnymi są wdrażane i będą one również podlegały ocenie. Uwagi te mogą być wykorzystane w późniejszym czasie.
31	Kamil Furman	Cel A2	43	Tworzenie przyjaznych warunków rozwoju przedsiębiorczości i wzmocnienie relacji z biznesem, w szczególności z sektorem MŚP.	Do końca 2026 r. miasto wdroży: gwarancje rozpatrzenia wniosków w 14 dni, Business Navigator, badanie satysfakcji (NPS), eliminacje zbędnych procedur.	Zapisy znajdujące się w tym Celu Strategicznym są właśnie przykładem konkretnych działań związanych z kreowaniem przyjaznej przestrzeni dla biznesu. Jednocześnie gmina działając w ramach obowiązujących przepisów prawa tam gdzie jest to możliwe poprzez Referat Rozwoju i Obsługi Inwestora wpływa na przyspieszenie procedur. Uwaga nieuwzględniona.
32	Karina Horzelska	Cele operacyjne	43	Cele strategiczne i operacyjne	Projekt: "Przyrodniczy Sosnowiec na rozrywkowej planszy Historii i Geologii". Centrum Nauki dotyczące Przemysłowego aspektu Geologii regionu Zagłębia połączone z atrakcją turystyczną "escape mine". Miejsce: KWK Kazimierz-Juliusz.	Wskazane przez Panią pomysły choć ciekawe i interesujące to w takim kształcie nie mogą zostać uwzględnione w strategii, ze względu na swoją szczegółowość. Wymagają analiz i szacowania oraz szerszych konsultacji. Jednocześnie wartości jakie niosą Pani

						projekty są tożsame z założeniami i zadaniami ogólnymi wskazanymi w projekcie dokumentu. Uwaga nieuwzględniona.
33	Karina Horzelska	Cel operacyjny B3	48-49	Budżet Obywatelski i rekreacja	Utworzenie jeziora w Klimontowie (i innych dzielnicach) na terenie po dawnym stadionie. Wyburzenie dawnego lodowiska przy parku sieleckim i stworzenie tam oczka wodnego/powiększenie parku.	Wskazane przez Panią pomysły choć ciekawe i interesujące to w takim kształcie nie mogą zostać uwzględnione w strategii, ze względu na swoją szczegółowość. Wymagają analiz i szacowania oraz szerszych konsultacji. Jednocześnie wartości jakie niosą Pani projekty są tożsame z założeniami i zadaniami ogólnymi wskazanymi w projekcie dokumentu. Uwaga nieuwzględniona.
34	Karina Horzelska	Cel operacyjny B5	51	Kultura dostępna dla każdego	Kameralne występy artystyczne w parku przy Zamku Sieleckim; utworzenie tajemniczego ogrodu przy zamku dla dzieci.	Wskazane przez Panią pomysły choć ciekawe i interesujące to w takim kształcie nie mogą zostać uwzględnione w strategii, ze względu na swoją szczegółowość. Wymagają analiz i szacowania oraz szerszych konsultacji. Jednocześnie wartości jakie niosą Pani projekty są tożsame z założeniami i zadaniami ogólnymi wskazanymi w projekcie dokumentu.
35	Karina Horzelska	Cel strategiczny	48	Modernizacja przestrzeni publicznej	Przebudowa ścisłego centrum – zachowanie i lepsze zagospodarowanie podziemi (kawiarnie, knajpki, reprezentatywne biznesy). Mniejsze boxy handlowe w przejściach. Powiększenie placu Stulecia w stronę Sosny. Przeniesienie pomnika Kiepurę pod dworzec. Zmiana zadaszeń nad wejściami do podziemi (obecnie nie pasują do stylu dworca).	Wskazane przez Panią pomysły choć ciekawe i interesujące to w takim kształcie nie mogą zostać uwzględnione w strategii, ze względu na swoją szczegółowość. Wymagają analiz i szacowania oraz szerszych konsultacji. Jednocześnie wartości jakie niosą Pani projekty są tożsame z założeniami i zadaniami ogólnymi wskazanymi w projekcie dokumentu.

36	Karina Horzelska	Komunikacja	63, 72	Rozbudowa sieci transportu zbiorowego	Zapewnienie połączenia kolejowego z Krakowem (wykorzystanie trasy przez Dańdówkę, Maczki do Jaworzna). Lepsze skomunikowanie Jęzora.	Od września 2025 r. pociąg relacji Częstochowa- Kraków zatrzymuje się na stacji Sosnowiec-Maczki dając mieszkańcom Sosnowca możliwość bezpośredniego dojazdu do stolicy Małopolski.
37	Krzysztof Choćba	-	-	-	Brak opisu w strategii wyprowadzenia ruchu kołowego z centrum miasta i aktywizacja przystanku Sosnowiec Śródula. Brak infrastruktury parkingowej w tym rejonie.	Projekt dokumentu nie przewiduje wyprowadzenia ruchu kołowego z centrum miasta. Pozostałe uwagi nie mają charakteru uwag do dokumentu strategicznego.
38	Krzysztof Ratajczak	-	-	-	1. Zmiany w wysokości podatku od nieruchomości dla firm. 2. Strefy płatnego parkowania w ścisłym centrum (Urzędy). 3. Zwiększenie kontroli nad działaniami MZUK.	Ww. uwagi nie odnoszą się do zapisów konsultowanego dokumentu w związku z powyższym nie będą uwzględnione.
39	Mateusz Myga	-	-	-	Dokument w niewystarczającym stopniu wykorzystuje przewagi konkurencyjne. Postuluje: wsparcie sektora nowoczesnych technologii, współpracę z uczelniami (logistyka, medycyna, lotnictwo), utworzenie przestrzeni dla firm technologicznych (wzór "Nowych Gliwic"), powrót do tradycji przemysłu tekstylnego. Krytyka Budżetu Obywatelskiego (wykorzystywanie przez radnych). Ograniczenie finansowania sportu zawodowego na rzecz amatorskiego. Rozwój centrów aktywności społecznej (NGO). Ponowna analiza lokalizacji centrów osiedlowych (np. Gospodarcza/Sucha vs kościół św. Tomasza).	Ogólnie skonstruowane uwagi, które wskazują na podjęcie działań, które w projekcie dokumentu są wpisane i to wielu celach strategicznych – zarówno wykorzystanie nowych technologii jak i współpraca z uczelniami czy tworzenie przestrzeni do współpracy z inwestorami. Uwagi nieuwzględnione.
40	Mikołaj Szafraniec	-	-	-	Brak wskaźników realizacji celów (postulat testu przed wyborami 2029). Cel B2 (rodzina): dodanie ulg podatkowych dla rodzin 2+2, brak opłat za odpady/wodę do 7 roku życia. Nagradzanie dzieci meldowanych w Sosnowcu. Cel zielona energetyka: utworzenie spółdzielni energetycznej. Modernizacja Balatonu i basenu na Sielcu. Sieć ładowarek elektrycznych na osiedlach.	Uwaga uwzględniona częściowo przeprojektowano część dotyczącą ewaluacji, również na podstawie innych uwag. Pozostałe propozycje bez szerszych konsultacji związanych z pozyskaniem dodatkowych środków nie są możliwe do wprowadzenia w projekt dokumentu. W kwestii ładowarek warto wspomnieć, że Sosnowiec jest liderem elektromobilności dzięki ok. 150

						<p>punktem ładowania dla mieszkańców oraz kompleksowej elektryfikacji floty taboru komunikacji miejskiej.</p>
41	Paweł Piotrowski	-	-	-	<p>1. Wnoszę o uzupełnienie dokumentu o imienny skład Zespołu Eksperckiego ds. Strategii Rozwoju Miasta Sosnowca 2030+ albo o wyraźne odesłanie do publicznie dostępnego dokumentu zawierającego skład osobowy zespołu, reprezentowane instytucje oraz zakres odpowiedzialności uczestników prac. Projekt wskazuje jedynie ogólnie, że w pracach uczestniczyli przedstawiciele kierownictwa miasta, Rady Miejskiej, wydziałów urzędu, spółek miejskich, organizacji pozarządowych i środowiska akademickiego. Taki opis potwierdza szeroki udział instytucji, ale nie daje mieszkańcom możliwości oceny, kto odpowiadał za konkretne części dokumentu oraz kto będzie odpowiedzialny za ich późniejsze wdrażanie. W dokumencie mocno podkreśla się rolę interesariuszy i potrzebę stałego korzystania z ich wiedzy, dlatego standard transparentności powinien być wyższy.</p> <p>2. Wnoszę o wyraźniejsze pokazanie, w jaki sposób zidentyfikowane problemy społeczne, demograficzne i przestrzenne przekładają się na konkretne działania, odpowiedzialności i mierniki. Diagnoza społeczna jest oparta na konkretnych wskaźnikach, takich jak bezrobocie, ubóstwo, edukacja, kapitał społeczny, uczestnictwo w życiu publicznym, depopulacja i starzenie się społeczeństwa. Jednocześnie późniejsze elementy strategii nie zawsze zachowują tę samą precyzję. Dla mnie jako mieszkańca ważne jest, aby było jasne, które problemy zostały uznane za najpilniejsze oraz jakie działania mają przynieść poprawę w tych właśnie obszarach.</p> <p>3. Wnoszę o uzupełnienie celu strategicznego dotyczącego mieszkańców i jakości życia o bardziej konkretne standardy oraz mierzalne efekty. Projekt bardzo wyraźnie wskazuje, że głównym celem działań samorządu jest zapewnienie mieszkańcom wysokiej jakości życia, a wśród wyzwań miasta wymienia</p>	<p>Ad 1. Odesłanie do dokumentu https://bip.um.sosnowiec.pl/a,546170,z,arz-571-z-30122021-ws-powolania-zespołu-eksperckiego-ds-strategii-rozwoju-miasta-sosnowca-2030.html</p> <p>Ad 2 Wszystkie działania umieszczone w projekcie dokumentu związane są z wnioskami, które pojawiły się w trakcie przeprowadzanej diagnozy. Strategia określa jako dokument perspektywiczny określa więc kierunki i ramy działań, które w konsultowanym dokumencie przyjęły formę celów strategicznych i operacyjnych ze wskazanymi zadaniami tam gdzie to na tym etapie było możliwe do pokazania. I taka formuła jest niezbędna do skutecznego zarządzania gminą i pozyskiwania środków na inwestycje.</p> <p>Ad 3. Uwaga uwzględniona. przeprojektowano część dotyczącą ewaluacji, również na podstawie innych uwag.</p> <p>Ad 4. Jak już wyżej wspomniano Strategia jako dokument perspektywiczny określa kierunki i ramy działań, natomiast realizacja poszczególnych inwestycji a także ich kolejność będzie przedmiotem odrębnych procedur.</p>

kwestie demograficzne i jakość życia mieszkańców i trudno z tym polemizować. Jednak pojęcie „wysoka jakość życia” pozostaje zbyt szerokie, jeśli nie zostanie doprecyzowane przez wskaźniki odnoszące się np. do dostępności zieleni, usług publicznych, transportu, mieszkań, opieki zdrowotnej czy oferty dla rodzin i seniorów.

4. Wnoszę o doprecyzowanie, które zdegradowane tereny nadrzeczne i śródmiejskie mają zostać objęte działaniami w pierwszej kolejności. Strategia szeroko opisuje zielono-niebieską infrastrukturę, rolę parków i skwerów, znaczenie zieleni dla zdrowia i samopoczucia mieszkańców, potrzebę retencji, ochrony dostępu do wód powierzchniowych oraz rozwijania bulwarów nadrzecznych i ciągów pieszo-rowerowych wzdłuż rzek. Problem polega na tym, że dokument pozostaje w tym miejscu zbyt ogólny i nie pokazuje wystarczająco jasno, które konkretne obszary miejskie powinny zostać przekształcone w pierwszej kolejności.

5. Wnoszę o doprecyzowanie, dlaczego jako Obszary Strategicznej Interwencji wskazano Konstąntynów, Centrum Południe i Kazimierz Juliusz oraz czy brak ujęcia innych dzielnic/obszarów rewitalizacji wskazanych w GPR oznacza brak priorytetowych działań na tych obszarach? Projekt wyodrębnia trzy Obszary Strategicznej Interwencji. Jednocześnie nie wynika z dokumentu dostatecznie jasno, jak w tym układzie będą traktowane inne części miasta, szczególnie te położone centralnie lub zmagające się z presją przestrzenną i deficytem jakościowych przestrzeni publicznych (np. Pogoń). Z punktu widzenia mieszkańców warto to doprecyzować, obecnie można odnieść wrażenie, że działania terytorialne będą skoncentrowane wyłącznie w wybranych częściach miasta.

6. Wnoszę o uzupełnienie rozdziału „Ramy finansowe strategii” o wskazanie najważniejszych grup przedsięwzięć, orientacyjnych kosztów lub przynajmniej hierarchii finansowania. Projekt

Ad 5 Wskazane w projekcie OSI wybrano ze względu na wyjątkowe nagromadzenia problemów społeczno-gospodarczo-przestrzennych (Konstąntynów), jednocześnie uwzględniono najliczniej zamieszkiwany obszar problemowy (Centrum Południe) oraz obszar niezamieszkały (Kazimierz-Juliusz), którego problematyka wynika m. in. z przemysłowego charakteru ale jednocześnie już na tym etapie realizowane są działania zmierzające do zwiększenia jego potencjału.

Wskazanie poszczególnych obszarów jako OSI nie oznacza, że działania rewitalizacyjne, inwestycyjne czy społeczne gminy będą skoncentrowane wyłącznie w tych wybranych częściach miasta.

Uwaga Uwzględniona. Powyższy zapis znajdzie się na końcu rozdziału dotyczącego OSI.

Ad.6

Jak już wcześniej wspomniano Strategia rozwoju jest dokumentem perspektywicznym, najczęściej tworzonym w perspektywie kilku, kilkunastu lat. Przepisy nie narzucają sztywnej metodyki szacowania kosztów, ponieważ realia gospodarcze i rynek inwestycyjny, zwłaszcza w obecnych czasach dynamicznie się zmieniają. Konkretnie szacunki i precyzyjne budżety są natomiast elementem dokumentów wykonawczych niższego rzędu oraz corocznych uchwał budżetowych. Uwaga nieuwzględniona.

Ad 7.

stwierdza, że skuteczność strategii zależy od zapewnienia odpowiednich środków oraz że finansowanie ma opierać się na montażu środków własnych, budżetu państwa, funduszy unijnych, innych źródeł zagranicznych, instytucji finansowych i partnerów. Jest to jednak opis ogólny. Dla oceny realności strategii potrzebne byłoby wskazanie, które typy działań będą finansowane priorytetowo i które obszary wymagają największego zabezpieczenia środków.

7. Wnoszę o zmianę katalogu wskaźników, uzupełnienie go o wartości bazowe i docelowe oraz przypisanie odpowiedzialności za raportowanie i osiągnięcie rezultatów.

Strategia przewiduje monitoring dwuletni i deklaruje, że każdy priorytet będzie opisany przez miarodajne wskaźniki. Jednak w tabeli monitoringu obok wskaźników społeczno-gospodarczych znalazły się także wskaźniki promocyjne i wizerunkowe, takie jak „liczba polubień oficjalnego profilu Sosnowca na Facebooku” czy „średnie miejsce w rankingach zajmowane przez Sosnowiec”. Wskaźniki te nie mierzą bezpośrednio jakości życia mieszkańców ani skuteczności usług publicznych. Dodatkowo w projekcie nie wskazano wartości bazowych i docelowych, co utrudni realną ocenę postępu.

Uwagi jako mieszkańca Pogoni.

8. Wnoszę o wskazanie konkretnych działań lub przedsięwzięć przypisanych do Pogoni, zamiast pozostawiania tej dzielnicy jedynie w warstwie opisu zasobów i struktury miasta. W projekcie Pogoń pojawia się przede wszystkim pośrednio, m.in. przez wskazanie Parku Dietla jako ważnego elementu zieleni urządzonej. Jednocześnie dokument nie pokazuje wyraźnie pakietu działań dedykowanych tej dzielnicy, choć jest ona częścią centralnego, silnie zurbanizowanego obszaru miasta, gdzie kwestie jakości przestrzeni publicznych i dostępności terenów

Uwaga uwzględniona. przeprojektowano część dotyczącą ewaluacji, również na podstawie innych uwag.

Ad. 8

Projekt Strategii i przewidziane w niej działania uwzględniają charakter całości tkanki miejskiej i nie muszą literalnie wskazywać konkretnych działań dla każdej z dzielnic. Co nie oznacza, że specyfika i problematyka tych rejonów nie jest uwzględniana. Uwaga odrzucona.

Ad. 9

Uwaga nieuwzględniona – Uzasadnienie j.w.

					<p>rekreacyjnych mają szczególne znaczenie. Samo wskazanie zasobu nie zastępuje programu działania.</p> <p>9. Należy wprost wpisać do strategii potrzebę zagospodarowania zdegradowanych przestrzeni nad Czarną Przemszą, w szczególności w rejonach istotnych z perspektywy mieszkańców centralnych dzielnic, w tym Pogoni. Wnoszę o wskazanie tych terenów jako lokalnego priorytetu zielono-niebieskiej infrastruktury, rekreacji i poprawy jakości życia. Strategia szeroko akcentuje rolę wód powierzchniowych, zieleni, bulwarów nadrzecznych, retencji i ochrony dostępu do rzek. Jednocześnie w części opisowej jako najistotniejsze elementy systemu wodnego wymieniono rzeki Przemsza, Biała Przemsza, Brynica i Bobrek oraz wybrane potoki, bez wyraźnego przełożenia na konkretne problemowe przestrzenie nadrzeczne w dzielnicach centralnych. Z perspektywy mieszkańca Pogoni, skoro dokument tak mocno stawia na zieleni, przyjazne przestrzenie i zielono-niebieską infrastrukturę, to właśnie zdegradowane tereny nadrzeczne powinny zostać nazwane jako jedno z miejsc wymagających interwencji.</p>	
42	Przemysław Pabiańczyk	-	-	-	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozszerzenie dostępności opieki żłobkowej i przedszkolnej poprzez wprowadzenie bezpłatnych lub częściowo finansowanych godzin opieki poza standardowym czasem funkcjonowania placówek. 2. Sosnowiecka sieć Velostrad. Utworzenie spójnej sieci velostrad umożliwiającej bezpieczny przejazd rowerem lub hulajnogą pomiędzy wszystkimi dzielnicami miasta. 3. Projekty obywatelskie. Powrót do podziału na więcej regionów. Obecnie mniejsze regiony nie mają szans na przebicie. 4. Odnowienie Mini zoo w parku Kuronia. Rozbudowa o nowe zagrody i wprowadzenie nowych zwierząt. Sukcesywnie 5. Budowa nowych przejść dla pieszych, w tym przejść wyniesionych (zintegrowanych z progami 	<p>Ad.1 Te zadania Gmina realizuje już w ramach Demotrenedów plus – bezpłatne żłobki dla posiadaczy Sosnowieckiej Karty Miejskiej oraz bezpłatne przedszkola po godzinach w ramach pilotażu w 3 przedszkolach na terenie Sosnowca, adekwatnie do wyrażanego przez rodziców zainteresowania.</p> <p>Ad 2 Velostrady z założenia mają być szybkimi, bezkolizyjnymi drogami rowerowymi i służyć komunikacji między miastami GZM. Ich projektowanie i budowę Metropolia wspiera, niezależnie od pozyskiwanych funduszy unijnych, ze swego budżetu.</p>

zwalniającymi), w lokalizacjach o ich niedoborze – w oparciu o zgłoszenia mieszkańców (np. ul. Klimontowska, Kukułek).

6. Montaż ławek w przestrzeni publicznej w lokalizacjach o ich niedoborze, w oparciu o potrzeby mieszkańców (np. ul. Korbajnistów, Klimontowska, Kukułek).

7. Systemowe usuwanie porzuconych pojazdów (wraków), co pozwoli zwiększyć dostępność miejsc parkingowych oraz poprawić estetykę przestrzeni miejskiej.

8. Budowa placu zabaw dla dzieci w wieku od 1 do 12 lat przy nowo powstającym żłobku przy ul. Kukułek. W okolicy nie ma żadnego ogólnodostępnego placu zabaw.

9. Dbanie o projekty i realizacje, które zostały już wykonane. Wprowadzenie systemowego utrzymania i regularnej kontroli stanu terenów zielonych, parków oraz infrastruktury rekreacyjnej (m.in. Park Kuronia, Park Dietla, Park Schoena, Park Tysiąclecia, Park Mieroszewskich), które mimo wcześniejszych modernizacji wymagają bieżącej pielęgnacji i nadzoru.

10. W Sosnowcu jest 66 drzew które są oznaczone jako pomniki przyrody. Można zrobić „ścieżkę edukacyjną”, która je obejmie. Mapa w formie papierowej oraz interaktywnej mapy w formie cyfrowej. Przy każdym z drzew tabliczka z wygrawerowanym kodem QR prowadzącym do opisu konkretnego drzewa i pozwoli potwierdzić że osoba je odwiedziła. Po odwiedzeniu wszystkich możliwość uzyskania „dyplomu”.

11. Obecnie w Internecie można znaleźć spis adresów, w których są zlokalizowane pojemniki do zbierania małogabarytowych elektroodpadów. Jest to mało intuicyjne i utrudnia wyszukiwanie. Wskazanie tych punktów na mapie będzie lepszym rozwiązaniem.

12. Obecnie w Internecie można znaleźć spis adresów, w których są zlokalizowane pojemniki do

Ad 3 Od 11 edycji dzięki temu podziałowi jest możliwa realizacji coraz bardziej wartościowych

i kompleksowych projektów, których przez pierwsze 10 edycji nie można było podejmować ze względu na ograniczenia finansowe. I to podnosili mieszkańcy zgłaszając wtedy coraz bardziej rozbudowane i finansowo wymagające pomysły. Stąd decyzja o zmianie podejścia, a jej utwierdzeniem są wyniki 12 edycji Budżetu Obywatelskiego, która zakończyła się z rekordową frekwencją. Ad 4 do 15 Uwagi, których treść nie jest przedmiotem zapisów konsultowanej strategii. Jednak ze względu na swoją istotność zostaną przesłane do podmiotów miejskich wedle właściwości celem weryfikacji pod kątem możliwości ich realizacji.

				<p>oddawania odzieży Jest to mało intuicyjne i utrudnia wyszukiwanie. Wskazanie tych punktów na mapie będzie lepszym rozwiązaniem.</p> <p>13. Organizacja cyklicznych (zdjęcie tygodnia/miesiąca/roku) konkursów fotograficznych związanych z miastem.</p> <p>14. Budowa połączenia drogowego pomiędzy ul. Stromą a osiedlem przy ul. Klimontowskiej, co pozwoli rozładować ruch oraz poprawi dostępność komunikacyjną, w tym bezpieczne dojście dzieci do Szkoły Podstawowej nr 20.</p> <p>15. Zwiększenie minimalnego udziału terenów zielonych w nowych inwestycjach</p>	
43	Robert Krawczyk	-	-	<p>Streszczenie:</p> <p>Szczegółowa analiza demografii: krytyka słabych wniosków dot. dzietności i migracji. Postulaty: budowa wieży widokowej w Parku Tysiąclecia (symbol miasta), wpisanie obiektów na Szlak Zabytków Techniki (przędzalnia Dietla, Maczki), odtworzenie bulwarów nadrzecznych jako tras rowerowo-piesznych. Transport: stacje Metroroweru przy każdym przystanku kolejowym, przesunięcie przystanków (Kazimierz - przy ul. Armii Krajowej, Porąbka - przy Kujawskiej/Inwestycyjnej), optymalizacja linii tramwajowej nr 15. Stworzenie bezpłatnych stref dla młodzieży pod estakadami (skateparki).</p> <p>Robert Krawczyk 22.04.2026 r.</p> <p>Wnioski dotyczące wskaźnika dzietności</p> <p>Wnioski dotyczące wskaźnika dzietności zostały sformułowane zbyt słabo. Z przedstawionych danych liczbowych wyraźnie wynika, że wskaźnik ten zmierza do jednych z najniższych poziomów i utrzymuje jednoznacznie spadkową tendencję. Co istotne, pozostaje on poniżej średniej ogólnopolskiej oraz poniżej średniej dla miast liczących powyżej 100 tys. mieszkańców. W opracowaniu brakuje również wyraźnego wniosku, że dotychczasowe działania</p>	<p>Uwagi do diagnozy demograficznej</p> <p>Zaktualizowano dane statystyczne za 2025 r. w związku z publikacją danych GUS.</p> <p>W części dotyczącej migracji dodano zapis o procesach suburbanizacji.</p> <p>Diagnoza wskazuje wyraźnie na wszystkie problemy w tym obszarze i zwraca uwagę na ogólne negatywne tendencje, ale i wskazuje na elementy, które są w jakimś stopniu pozytywne: brak spadku liczby urodzeń w 2025 r., stały spadek wartości ujemnego salda migracji.</p> <p>Warto wspomnieć, że złożoność problematyki demograficznej stawia przed wszystkimi miastami regionu szereg wyzwań i ocena atrakcyjności miasta przez pryzmat jednego czynnika np. migracji jest niewystarczająca.</p> <p>Dlatego Gmina Sosnowiec przygotowała i sukcesywnie wdraża program Demotrendy Plus, którego celem jest</p>

podejmowane w tym obszarze nie przynoszą zauważalnych efektów.

Nie dostrzeżono także odpowiednio skali problemu demograficznego wynikającego z relacji między liczbą urodzeń i zgonów. Skoro liczba zgonów wynosi około 2500 rocznie, a liczba urodzeń około 1000, oznacza to bardzo silny i trwały ubytek naturalny. Nawet jeśli liczba zgonów po okresie pandemii spadła i wróciła do poziomu zbliżonego do notowanego około 2016 roku, to liczba urodzeń jest obecnie blisko dwukrotnie niższa niż wtedy. To właśnie spadek liczby urodzeń, a nie wyłącznie poziom umieralności, jest dziś jednym z kluczowych czynników pogarszających sytuację demograficzną miasta.

O ile na poziom urodzeń wpływa również ogólna tendencja krajowa, o tyle zdecydowanie zbyt mało miejsca poświęcono migracjom do i z Sosnowca, mimo że to one dobrze pokazują ogólną atrakcyjność miasta jako miejsca do życia. W latach 2019–2023 saldo migracji było ujemne, co wskazuje, że polityka miasta w zakresie zwiększania lub choćby utrzymania jego atrakcyjności pozostaje nieskuteczna.

Dodatkowo migracje dotyczą głównie miast ościennych, co sugeruje, że Sosnowiec nie tylko traci mieszkańców, lecz także nie potrafi skutecznie przyciągać nowych osób spoza najbliższego otoczenia. Oznacza to również niską skuteczność polityki promocyjnej i osiedleńczej miasta.

Na szczególne podkreślenie zasługuje odpływ mieszkańców do Dąbrowy Górniczej. Jest to istotne, ponieważ miasto to pod wieloma względami ma mniej korzystne uwarunkowania lokalizacyjne i transportowe, a mimo to okazało się bardziej atrakcyjne dla części mieszkańców regionu. To powinno skłaniać do głębszej analizy realnych przewag konkurencyjnych miast sąsiednich nad Sosnowcem.

Warto również wyraźnie zaznaczyć skalę zjawiska. Ujemne saldo migracji w 2024 roku wyniosło około 800 osób, co odpowiada mniej więcej połowie liczby

poprawa jakości życia mieszkańców i ich rodzin, a w dalszej perspektywie minimalizacja negatywnych trendów demograficznych. Jest on wpisany do projektu strategii jako Cel strategiczny C, a jego działania zaczynają przynosić pierwsze efekty. Jednocześnie należy zauważyć że jego formuła jest otwarta pod kątem wdrażania nowych narzędzi i rozwiązań.

Uwagi i propozycje zgłaszane w ramach wszystkich 4 obszarów ze względu na swoją szczegółowość oraz potrzebę przeprowadzenia wielu analiz i uzgodnień, także ponadlokalnych nie są możliwe do wpisania w takim kształcie do dokumentu strategii. Jednak ze względu na ich istotność zostaną przesłane do podmiotów miejskich wedle właściwości celem weryfikacji pod kątem możliwości ich realizacji.

urodzeń z ostatniego okresu. Jednocześnie liczba zgonów utrzymuje się na poziomie około 2500 osób rocznie. Oznacza to, że proces depopulacji miasta jest napędzany równocześnie przez dwa silne czynniki: niski poziom urodzeń oraz odpływ mieszkańców.

Należy też zauważyć, że w opracowaniu pojawia się stwierdzenie, iż ujemne saldo migracji wynika z przewagi czynników „wypychających” nad „przyciągającymi”, ale nie wskazano, jakie konkretnie są to czynniki. To istotna luka analityczna. Bez ich rozpoznania trudno mówić o skutecznej polityce naprawczej. Można ostrożnie przypuszczać, że migracje dotyczą w dużej mierze osób młodszych, mobilnych i znajdujących się na etapie poszukiwania mieszkania lub stabilizacji życiowej, jednak taki wniosek wymagałby potwierdzenia w badaniach. Już sam brak takiej diagnozy pokazuje, że analiza problemu została przeprowadzona zbyt powierzchownie.

Powyższe dane wskazują, że osoby, które miały okazję mieszkać w mieście, nie postrzegają go jako atrakcyjnego miejsca do życia, nawet na tle podobnych miast sąsiednich. Warto zwrócić uwagę, że polityka miasta w tym względzie nie przynosi rezultatów, a Sosnowiec pod względem atrakcyjności wypada nawet poniżej Dąbrowy Górniczej, mimo jej słabszych uwarunkowań infrastrukturalnych.

Z danych liczbowych płynie również wniosek, że oprócz konieczności zmiany działań miasta na rzecz zwiększania jego atrakcyjności trzeba przygotować się na nieuchronną depopulację wynikającą także z czynników niezależnych od samorządu, a wraz z nią na spadek dochodów miasta. W opracowaniu nie zaproponowano jednak żadnych działań, które nie tyle miałyby temu procesowi zapobiec, bo w pełni nie da się go zatrzymać, ile dawałyby szansę na zwiększenie przychodów miasta w sektorach, które dotąd nie zostały odpowiednio zagospodarowane. W tym względzie miasto wydaje się liczyć na

tymczasowy dodatni impuls demograficzny wynikający z migracji wojennej związanej z konfliktem w Ukrainie. Trudno jednak uznać to za czynnik trwały, a nowe pokolenia zapewne i tak będą podlegały ogólnemu trendowi migracji do bardziej atrakcyjnych ośrodków.

Tak dynamiczny ubytek liczby mieszkańców niekorzystnie wpływa na możliwości rozwoju miasta, głównie poprzez kurczenie się jego bazy dochodowej oraz ograniczanie lokalnego popytu zarówno na usługi rynkowe, jak i komunalne. Czynniki te stanowią jedno z kluczowych wyzwań dla polityki miejskiej.

Trudno będzie miastu skutecznie walczyć z depopulacją bez odpowiedniego zaplecza finansowego. Dlatego wnioskuję, aby już na obecnym etapie, gdy miasto posiada jeszcze pewne możliwości finansowe, wpisać w strategię obszary do zagospodarowania oraz działania realne do wdrożenia, które mogą przynieść poprawę nie tylko w zakresie jakości życia, lecz także w zakresie zwiększania dochodów miasta.

Jedną z zasadniczych kwestii, od której należałoby zacząć, jest uznanie, że lata wdrażania pomysłów obecnych władz miasta nie przyniosły pożądaných efektów, skoro Sosnowiec przegrywa nawet w lokalnej konkurencji. Nie jest też tajemnicą, że miasto ma zły PR i bywa postrzegane w sposób memiczny, w negatywnym świetle.

Obszar 1: Postrzeganie i promocja miasta
Stare sposoby promocji miasta, oparte na tradycyjnych środkach przekazu, obecnie w zasadzie już nie działają. Większość budowania wizerunku odbywa się dziś za pośrednictwem mediów społecznościowych. Niestety także tutaj oparcie się wyłącznie na płatnej promocji i doraźnych współpracach niewiele pomoże, ponieważ da efekt co najwyżej chwilowy, a w niektórych przypadkach może nawet przynieść efekt odwrotny na zasadzie

kampanii typu „sprawdzam”. Jak pokazują przykłady Gliwic czy Katowic, prawdziwa współczesna promocja opiera się przede wszystkim na budowaniu miasta realnie atrakcyjnego. Miasto jest odbierane przez pryzmat tego, jak pokazują je ludzie na Instagramie, TikToku czy Facebooku. Jeżeli nie ma czego pokazać, wizerunek miasta w tych mediach staje się słaby, a samo miasto zaczyna funkcjonować jako temat memów. Tak dzieje się właśnie w przypadku Sosnowca. Lata zaniedbań i brak inwestycji w dobre pomysły przyniosły właśnie taki efekt, co można łatwo sprawdzić, wpisując hashtag #Sosnowiec i porównując go z hashtagami #Katowice lub #Gliwice. W kontekście budowania tożsamości miasta brakuje punktów jednoznacznie z nim kojarzonych. Ani nowe inwestycje, ani rewitalizacje nie wniosły obiektów, które mogłyby wejść do katalogu symboli miasta. W jednej z edycji budżetu obywatelskiego zgłoszono pomysł budowy wieży widokowej w Parku Tysiąclecia. Jest to obszar widoczny z trasy S86, stanowiącej jeden z głównych dojazdów do Katowic, i to nie tylko dla mieszkańców regionu. Dobrze zaprojektowana wieża, nawiązująca na przykład do górniczych symboli miasta, mogłaby stać się rozpoznawalnym symbolem Sosnowca także dla osób, które nawet do niego nie zajechały. Ustawienie jej blisko granicy z Katowicami, Czeladzią, Mysłowicami i Siemianowicami Śląskimi mogłoby uczynić z niej ważny punkt odniesienia. Taki obiekt byłby łatwo dostępny, widoczny z daleka i atrakcyjny również ze względu na możliwość obserwacji panoramy Katowic. Umieszczenie pod wieżą drogowskazów do takich miejsc jak Trójkąt Trzech Cesarzy, Egzotarium, Bulwar Czarnej Przemyszy czy Pałac Franza Schoena zachęcałoby do dalszego odkrywania miasta. Byłby to jeden z tańszych i zarazem skuteczniejszych sposobów promocji, ponieważ tego typu miejsca są następnie rozpowszechniane w mediach społecznościowych przez samych odwiedzających.

				<p>Wnioskuje zatem o wpisanie do strategii miasta tych pomysłów, które pojawiały się już wcześniej w dyskusji publicznej, ale z różnych względów nie zostały wykorzystane. Warto zacząć od tego, że Sosnowiec jest jednym z nielicznych miast GZM, które nie mają obiektu na Szlaku Zabytków Techniki. Szlak ten szybko zyskuje popularność, także poza granicami Polski. Podejmowano co prawda próbę wpisania dworca Sosnowiec Główny na tę listę, jednak w porównaniu z innymi atrakcjami szlaku nie wydaje się to rozwiązaniem najbardziej zasadne. Różne lokalne organizacje i aktywiści wielokrotnie wnioskowali natomiast o zabezpieczenie i odpowiednie wyeksponowanie lokalnych zabytków techniki. Obecnie trudno będzie pozyskać w dobrej lokalizacji nowy zabytek na potrzeby takiego przedsięwzięcia, dlatego warto rozważyć wykorzystanie już istniejącego zasobu. Jednym z możliwych kierunków byłoby przeznaczenie przędzalni Dietla na muzeum techniki przemysłu włókienniczego. Podobnie można wykorzystać tradycje związane ze szkłem artystycznym. Równie ważnym potencjałem są kolejowe tradycje miasta oraz niezagospodarowane obiekty pokolejowe w Maczkach.</p> <p>Do tej samej kategorii pomysłów należy zaliczyć wspomnianą wieżę widokową w Parku Tysiąclecia w Miłowicach. Teren ten jest bardzo dobrze widoczny z większości przebiegu S86, a odpowiednio wysoka i wyeksponowana wieża byłaby dostrzegalna także z punktów widokowych w Katowicach. Taka ekspozycja oznaczałaby stałą reklamę przy jednorazowym koszcie realizacji. Park Tysiąclecia leży przy tym blisko systemu szlaków rowerowych Katowic, Siemianowic Śląskich i Czeladzi, co otwierałoby ten obiekt na lokalny ruch turystyczny. Jeżeli wieża nawiązywałaby do górniczych symboli miasta, na przykład poprzez formę inspirowaną wieżą wyciągową, mogłaby równocześnie pełnić funkcję obiektu wpisującego się w industrialną tożsamość regionu. Dodatkowym</p>	
--	--	--	--	---	--

atutem byłoby podświetlenie jej nocą w barwach Zagłębia, co wzmocniałoby rozpoznawalność miejsca i kulturową tożsamość miasta.

Kolejnym niewykorzystanym potencjałem są bulwary nadrzeczne. Warto przypomnieć, że jeszcze w latach 70. XX wieku stanowiły one jednolity ciąg parków, odpowiadający dzisiejszej idei parków linearnych. Odtworzenie bulwarów wzdłuż Brynicy i Czarnej Przemszy stworzyłoby spójny system terenów zielonych o dużym potencjale rekreacyjnym, transportowym i turystycznym. Przez takie korytarze można prowadzić tranzytowe drogi rowerowe łączące śląskie miasta z terenami turystycznymi Będzina, Czeladzi i Dąbrowy Górniczej, a dalej także z Pustynią Błędowską i Jurą. Równie zasadne byłoby ich zagospodarowanie jako tras rowerowo-rolkowo-piesznych, wzorowanych na trasach wokół Pogorii III i Pogorii IV, które już dziś przyciągają regionalny ruch turystyczny. Sosnowiec ma w tym względzie bardzo duży potencjał, ale wykorzystuje go jedynie w niewielkim stopniu. Co więcej, w przypadku Bulwaru Czarnej Przemszy istnieją już gotowe fragmenty zrealizowane w ramach budżetu obywatelskiego. Brakuje jednak spójnej polityki oraz współpracy z miastami sąsiednimi: z Będzinem w przypadku Przemszy, z Czeladzią w przypadku Brynicy, a także z Jaworzniem i Mysłowicami w perspektywie dalszych połączeń. Bulwar Brynicy otwierałby mieszkańcom Sosnowca dostęp do takich atrakcji jak Park Grabek, Park Alfreda czy kompleks dawnych zabudowań kopalni Saturn. Z kolei bulwar Czarnej Przemszy umożliwiłby wygodne połączenie z zamkiem w Będzinie, Parkiem Zielona i zbiornikami Pogoria. W kierunku przeciwnym, przy odpowiedniej współpracy z Jaworzniem i Chrzanowem, możliwe byłoby uzyskanie połączenia z Wiślaną Trasą Rowerową. W takim ujęciu hasło „Sosnowiec łączy” nabrałoby realnego znaczenia i mogłoby opierać się na konkretnych rozwiązaniach, a nie jedynie na sloganie.

Bulwary nadrzeczne byłyby przy tym nie tylko atrakcyjną przestrzenią rekreacyjną dla mieszkańców i osób z miast sąsiednich, lecz także wygodnym korytarzem transportowym dla rowerów, hulajnóg, UTO i UWR. Stanowiłyby również oś łączącą najważniejsze atrakcje i miejsca historyczne miasta, takie jak Pałac Franza Schoena przy ul. 1 Maja, Park Harcerski, Park Sielecki, Szkoła Muzyczna, Ośrodek Kana, Park i Pałac Ernsta Schoena z muzeum czy Pałac Wilhelma Schoena. Dodatkowo dawałyby przejazd od strony Mysłowic i Katowic w kierunku Będzina i Dąbrowy Górniczej. Z perspektywy regionalnej pozwalałyby też włączyć Sosnowiec do jednego z najlepiej rozpoznawalnych układów tras rowerowych w regionie, prowadzących m.in. do Trójkąta Trzech Cesarzy.

Warto przy tym odwołać się do przykładów podobnych tras, takich jak odcinki prowadzące wzdłuż Wisły w kierunku Krakowa. Tego typu ciągi stanowią dziś istotną atrakcję turystyczną dla użytkowników rowerów, rolek, UTO i UWR. W przypadku Bulwaru Brynicy potencjał ten jest szczególnie duży, ponieważ trasa mogłaby łączyć kompleks Stawiki, Park Harcerski, Park Fusińskiego, Egzotarium i Park Tysiąclecia, a po stronie Czeladzi także Park Alfreda, Park Grabek oraz inne tereny rekreacyjne nad Brynicą. Z kolei dobrze zagospodarowany ciąg po stronie Będzina już dziś pokazuje, że takie rozwiązanie może stworzyć rzeczywistą atrakcję turystyczną miasta. Tym bardziej zasadne jest potraktowanie tego kierunku jako jednego z kluczowych elementów strategii rozwoju Sosnowca.

Obszar 2: Turystyka lokalna

Sosnowcowi nie brakuje pojedynczych atrakcji, lecz brakuje ich właściwej ekspozycji, dobrego skomunikowania, uporządkowania i uzupełnienia o elementy ważne dla turystyki wewnętrznej i lokalnej. Miasto posiada cztery pałace przemysłowe, zamek

oraz pięć zabytkowych parków, jednak nie są one odpowiednio wyeksponowane, promowane ani połączone w spójną ofertę. To właśnie odnowienie bulwarów nadrzecznych mogłoby stworzyć dla nich odpowiednią podstawę, ponieważ niemal wszystkie z wymienionych atrakcji znajdują się w bezpośrednim sąsiedztwie dawnych bulwarów nadrzecznych albo są z nimi funkcjonalnie związane. Sam bulwar, wyposażony w odpowiednią infrastrukturę rowerową dostępną także dla użytkowników UTO i UWR, stanowiłby atrakcję samą w sobie. Dodatkowo mógłby zostać uzupełniony o mniejsze lokalne przestrzenie rekreacyjne, takie jak pojawiająca się ostatnio w mediach społecznościowych inicjatywa zagospodarowania brzegu Czarnej Przemszy w pobliżu Liceum im. E. Plater i Parku Sieleckiego na wzór bulwarów będzińskich.

W ten obszar wpisuje się także wspomniana wieża widokowa. Sosnowiec jest jednym z tych punktów regionu, z których przy dobrych warunkach pogodowych możliwa jest obserwacja Beskidu Śląskiego, Beskidu Żywieckiego, a niekiedy nawet Tatr, czego przykładem są obserwacje z Górki Środulskiej z kwietnia 2026 roku.

W przeszłości pojawiały się również pomysły uruchomienia wahadłowego tramwaju wodnego na Czarnej Przemszy, który mógłby kursować na trasie od Parku Harcerskiego przez Park Sielecki do Parku Schoena na Środulce. Nawet jeśli pomysł ten wymagałby osobnej analizy wykonalności, pokazuje skalę niewykorzystanego potencjału miasta w zakresie budowania lokalnej atrakcyjności.

Warto też wspomnieć o jedynym punkcie miasta o znaczeniu międzynarodowym, czyli takim, który jest rozpoznawalny poza Polską. Chodzi o Trójkąt Trzech Cesarzy, który wciąż czeka na właściwe wykorzystanie. Wśród pomysłów pojawiają się lepsze skomunikowanie tego miejsca z pobliskim przystankiem kolejowym Sosnowiec Jęzor oraz budowa wygodnych połączeń rowerowych na linii

Sosnowiec–Jaworzno, prowadzonych bulwarami Przemsy i Czarnej Przemsy, które zarazem wpisywałyby się w szlak dawnego pogranicza. Do niewykorzystanych potencjałów turystycznych należy zaliczyć również cerkiew Świętych Wiery, Nadziei, Luby i matki ich Zofii przy ul. Kilińskiego, która jest jedyną cerkwią prawosławną w promieniu około 80 km. Kolejnym unikalnym zabytkiem jest zespół budynków w stylu zakopiańskim w Ostrowach Górniczych, stanowiący rzadkość poza Podhalem.

Obszar 3: Transport publiczny

Jednym z priorytetów rozwoju miasta powinno być dziś nie tyle przyciąganie nowych mieszkańców, ile niedopuszczenie do dalszego zniechęcania tych, którzy już tu mieszkają.

Sosnowiec jest miastem stosunkowo niewielkim, z mocno skondensowaną, zurbanizowaną częścią północno-zachodnią, co pozwala myśleć o nim w kategoriach miasta 15-minutowego. Potencjał ten nie jest jednak wykorzystywany.

W obecnym opracowaniu poruszono kwestię przebiegu linii kolejowych, ale pominięto temat przystanków kolejowych. Tymczasem w całym mieście jest ich 13, a jedynie Sosnowiec Główny ma w miarę dobre zagospodarowanie. Wnoszę, aby przy każdym przystanku kolejowym zaplanować co najmniej jedną stację Metroroweru, a przy takich przystankach jak Sosnowiec Śródula czy Sosnowiec Południowy nawet po dwie stacje, po obu stronach przejścia przez tory. Jeżeli Sosnowiec ma zmierzać w stronę nowoczesnego i przyjaznego miasta z rozwiniętym transportem alternatywnym, warto zadbać także o zamykane, dzierżawione boksy rowerowe i boksy dla hulajnóg, uruchamiane np. kartą miejską. Przy wielu przystankach kolejowych brakuje również parkingów. Nie można też znaleźć nawet na głównych stacjach czytelnych schematów komunikacji miejskiej ani informacji o najbliższych przystankach.

Zasadne byłoby także wprowadzenie zintegrowanej informacji pasażerskiej obejmującej na wspólnych tablicach tramwaje i autobusy w przypadku sąsiadujących przystanków, a przy przystankach kolejowych również informacje o najbliższych odjazdach pociągów.

Wątpliwości budzi również samo rozlokowanie przystanków kolejowych, których położenie nadal odzwierciedla raczej potrzeby społeczne miasta z lat 70. i 80. XX wieku niż współczesne kierunki rozwoju. Zasadne byłoby przesunięcie lub stworzenie przystanku dla dzielnicy Kazimierz w miejscu przecięcia linii kolejowej z ul. Armii Krajowej. Taka lokalizacja zapewniałaby bezpośrednie sąsiedztwo popularnego Parku Kuronia, znajdowałaby się blisko najbardziej zaludnionych terenów tej części miasta, a dodatkowo dawałaby przestrzeń do rozbudowy małego centrum przesiadkowego.

Kolejnym przystankiem wymagającym uwagi jest Sosnowiec Porąbka, którego obecna lokalizacja wydaje się nieuzasadniona. Przesunięcie go w pobliże skrzyżowania ul. Kujawskiej i ul. Inwestycyjnej dałoby dostęp do kolei najbardziej aktywnej gospodarczo strefie miasta, gdzie po jednej stronie drogi S1 znajdują się duże centra logistyczne, a po drugiej duże zakłady produkcyjne. Wypełniłoby to jednocześnie lukę wynikającą z nadmiernego oddalenia stacji Sosnowiec Dańdówka.

Biorąc pod uwagę rozwój miasta na wschód od ronda Ludwik, warto również wpisać do planu rozwoju lokalizację kolejnego przystanku, roboczo określanego jako Sosnowiec Mikołowska, na przecięciu ul. Mikołajczyka z linią nr 62.

Przy przystankach kolejowych warto również przyjrzeć się nowo utworzonemu przystankowi Sosnowiec Jęzor. Jest to jedyny przystanek znajdujący się w zurbanizowanej części miasta, który zapewnia połączenie z Krakowem. Problemem tego miejsca jest jednak jego osamotnienie. Brakuje tam dodatkowej infrastruktury. Należałoby więc

				<p>uwzględnić w planach umieszczenie stacji Metroroweru, wspomnianych boksów na rowery i hulajnogi, większego parkingu dla samochodów oraz przystanków autobusowych, tak aby stworzyć lokalne centrum przesiadkowe. Warto przy tym podkreślić, że przystanek ten znajduje się blisko najbardziej rozpoznawalnych punktów miasta, czyli Designer Outlet Center i Trójkąta Trzech Cesarzy.</p> <p>Przy okazji rozwoju transportu kolejowego i rosnącej liczby przystanków warto wpisać do planów przynajmniej analizę możliwości uruchomienia lokalnego szynobusu dowożącego mieszkańców z przystanków lokalnych do stacji Sosnowiec Główny. Na osobne miejsce w planach zasługuje linia tramwajowa nr 15. Jest to jedyna linia tramwajowa zapewniająca dojazd do Katowic. Na trasie wprowadzono już priorytety na przejazdach drogowych, ale dokładniejsza analiza pokazuje, że możliwe jest dalsze skrócenie czasu przejazdu, zarówno w samym Sosnowcu, jak i po współpracy z Katowicami. Optymalizacja sygnalizacji świetlnej na całej trasie, tak aby reagowała stronie Katowic. Linia ta powinna być jednym z ważniejszych punktów strategii transportowej miasta i jednocześnie obszarem odpowiednio wcześniej na nadjeżdżający tramwaj i minimalizowała jego zatrzymania, mogłaby dać od 2 do 5 minut oszczędności już w samym Sosnowcu. Ponieważ na linii 15 kursuje zunifikowany tabor, można byłoby również wyznaczyć na przystankach linie zatrzymania i linie drzwi, tak aby pasażerowie wiedzieli, w którym miejscu ustawić się do wejścia. To także mogłoby usprawnić wymianę pasażerów i skrócić czas przejazdu. Dalsze przyspieszenie można byłoby uzyskać po stronie Katowic, gdzie tramwaj objeżdża centrum przesiadkowe w Zawodziu zamiast korzystać z torów na wprost, przez co traci kolejne 1–2 minuty. Dużo do życzenia pozostawia również infrastruktura rowerowa. Jest ona stosunkowo dobrze rozwinięta, ale w wielu miejscach pozostaje nieciągła. Braki</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>dotyczą m.in. ul. 3 Maja w pobliżu kościoła pw. Niepokalanego Poczęcia Najświętszej Maryi Panny w dzielnicy Sielec, ul. Klimontowskiej, ul. 1 Maja, a także najbardziej potrzebnego połączenia do Stawików i Katowic przez ul. Sobieskiego lub ul. Dęblińską. Warto również uwzględnić połączenie Niwki i Modrzejowa z centralną częścią miasta przez ul. Mikołowską oraz z Mysłowicami przez most nad Przemszą w ciągu ul. Orłąt Lwowskich. Ponieważ wschodnia część miasta posiada jedynie szczątkową infrastrukturę rowerową, należy uwzględnić przynajmniej najpopularniejsze lokalizacje rekreacyjne, takie jak Balaton czy Park Kuronia. W tym samym kontekście należy traktować także bulwary nadrzeczne jako element systemu transportu rowerowego.</p> <p>Warto też zauważyć, że w zakresie transportu rowerowego w mieście praktycznie brak oznaczeń kierunkowych dla osób poruszających się rowerami. Czy polityka miejska powinna tak mocno stawiać na rower? Jeżeli spojrzymy na miasta w Polsce i Europie cieszące się dużą popularnością i pozytywnym odbiorem, ich wspólnym mianownikiem bardzo często okazuje się rozwinięta, spójna i czytelna infrastruktura rowerowa.</p> <p>Obszar 4: Przestrzeń wspólna dla młodzieży Pomiędzy 12.–13. a 18. rokiem życia istnieje wyraźna luka w ofercie przestrzeni dla młodych mieszkańców Sosnowca. Osoby w tym wieku nie są już zainteresowane placami zabaw dla dzieci, ale z reguły nie mają jeszcze ani środków finansowych, ani wieku pozwalającego w pełni korzystać z komercyjnej strefy rozrywkowej miasta. Brakuje oferty ośrodków kultury skierowanej do tego przedziału wiekowego, a przede wszystkim brakuje bezpłatnych stref, w których młodzież mogłaby spotykać się i spędzać wolny czas. Atrakcyjnymi lokalizacjami dla takich miejsc mogłyby być przestrzenie pod estakadami: pod Ślimakiem, na styku Śródmieścia, Sielca i Pogoni, oraz pod DK94 w</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>okolicy Środulki. Umieszczenie tam dobrze zaprojektowanych skateparków i boisk do koszykówki stworzyłoby strefy bezpłatne, odporne na warunki pogodowe, częściowo odizolowane od pozostałej przestrzeni miejskiej, a przez to atrakcyjne dla wskazanej grupy.</p> <p>Przestrzeń pod DK94 mogłaby stanowić naturalne rozszerzenie zagospodarowanej zieleni Parku Schoena. W pobliżu, w ramach zagospodarowania bulwarów nadrzecznych, mogłaby także powstać przestrzeń dla studentów wykonana na wzór bulwarów w Będzinie oraz analogicznie do wspomnianej strefy przy I Liceum im. E. Plater. Byłoby to miejsce położone blisko Energetycznego Centrum Kultury im. Jana Kiepury, które mogłoby objąć taką przestrzeń opieką i traktować ją jako naturalne rozszerzenie swojej działalności o plenerową strefę spotkań. Ze względu na bliskość uczelni, ECK oraz dobre skomunikowanie, obejmujące przystanek kolejowy i drogi rowerowe, miejsce to miałoby potencjał, by stać się miejską enklawą kulturalną dla młodych ludzi.</p>		
44	Roksana Brodnicka	-	69	-	<p>1. Wniosuję o doprecyzowanie celu D3. "Troska" nie jest konkretnym i mierzalnym działaniem, a jedynie ogólnikiem. Pierwsze zadanie czyli "realizacja zapisów dokumentów środowiskowych" jest po prostu ich realizacją, czyli zadaniem wymaganym tymi właśnie dokumentami. Co oznacza, że ich wykonanie i tak musi mieć miejsce, bez względu na strategię rozwoju. Powoduje to przemyślenia, iż strategia powinna zawierać przede wszystkim nowe działania. Kolejny podpunkt to "poprawa jakości i rozwój zieleni urządzonej", w którym to miejscu również wniosuję o doprecyzowanie tj. co, gdzie, kiedy. Następny podpunkt "wsparcie dla działań za pomocą dofinansowań" - wniosuję o doprecyzowanie kto będzie finansował, ile działań, jaki budżet.</p> <p>2. Wniosuję o doprecyzowanie str.69 -" należy projektować zielone przestrzenie w otoczeniu</p>	<p>Ad. 1 Uwaga uwzględniona częściowo. Zmodyfikowano zapis celu D3 na: Ochrona środowiska naturalnego i terenów zielonych.</p> <p>W kwestii uwag dotyczących konkretyzacji szczegółów poszczególnych zadań to jak już wyżej wspomniano Strategia jako dokument perspektywiczny określa kierunki i ramy działań, natomiast realizacja poszczególnych inwestycji a także ich kolejność będzie przedmiotem odrębnych procedur.</p> <p>Ad.2 Tak jak wyżej wspomniano Strategia jako dokument perspektywiczny określa kierunki i ramy działań, natomiast</p>

zabudowy miejskiej" - kto ma projektować, kto będzie to sprawdzał, jaka ilość, gdzie. Z sentencji zaczynającej się od słowa "należy" niewiele wynika. Wnioskuje o konkretny punkt, nie ogólnik. Podobnie jak "proponuje się tworzyć i chronić bulwary rzeczne" - z propozycji nic nie wynika. Jeśli ma być to celem strategii zdanie powinno brzmieć "będziemy tworzyć i chronić". Podsumowując wnioskuje aby wszystkie punkty w całym dokumencie, które stworzone zostały jako "należy, powinno lub proponuje" zostały zmienione w dokumencie na tryb wykonawczy tj. czasowniki w formie : zrobienie, wykonanie, tworzenie.

3. Wnioskuje o uzupełnienie informacji, co z pozostałymi dzielnicami poza ujętymi wyraźnie Konstątnowem, Centrum Południe. Aktualnie wynika, iż w pozostałych dzielnicach nie będzie planowanych większych działań.

4. Wnioskuje o umieszczenie informacji o skali ważności wszystkich planów projektu. Tj. w przypadku braku środków, jaka będzie kolejność realizacji obejmująca A-D (a nie tylko w obrębie indywidualnie A,B,C lub D)

5. Wnioskuje o umieszczenie informacji kto jest odpowiedzialny za przygotowanie której części projektu oraz kto będzie odpowiedzialny w przyszłości za realizację oraz udzielanie informacji. Aby uniknąć zbędnego pisania do działów, które nie będą się tym zajmować wnioskuje o wskazanie konkretnych osób, wydziałów UM, instytucji wraz z formą kontaktu (mail, telefon)

6. Wnioskuje o wpisanie Parku Mieroszewskich potrzeby rewitalizacji obszaru, który aktualnie jest parkiem tylko z nazwy i nie spełnia żadnych wymogów dla bycia parkiem - brak ścieżek, ławek, koszy, oświetlenia.

7. Wnioskuje o absolutnie konieczne wpisanie Gródka Rycerskiego i jego okolicy do obszaru objętego rewitalizacją. Po raz kolejny obszar jest pominięty i zapomniany. Wnioskuje o wpisanie

realizacja poszczególnych inwestycji i jej szczegółowych zagadnień będzie przedmiotem odrębnych procedur. Terminologia użyta w części dotyczącej modelu funkcjonalno-przestrzennego wynika z faktu, że oprócz opisu poszczególnych elementów zawiera rekomendacje działań, które korespondują z celami strategicznymi i działaniami.

Ad. 3 Wskazane w projekcie OSI wybrano ze względu na wyjątkowe nagromadzenia problemów społeczno-gospodarczo-przestrzennych (Konstątnów), jednocześnie uwzględniono najliczniej zamieszkiwany obszar problemowy (Centrum Południe) oraz obszar niezamieszkały (Kazimierz-Juliusz), którego problematyka wynika m. in. z przemysłowego charakteru ale jednocześnie już na tym etapie realizowane są działania zmierzające do zwiększenia jego potencjału.

Wskazanie poszczególnych obszarów jako OSI nie oznacza, że działania rewitalizacyjne, inwestycyjne czy społeczne gminy będą skoncentrowane wyłącznie w tych wybranych częściach miasta.

Ad. 4 Wszystkie cele wskazane w projekcie dokumentu są dla gminy kluczowe, dlatego zostały w niej ujęte. Jak wiadomo część z nich jest już realizowana a pozostałe będą sukcesywnie wdrażane. Jednak wskazywanie kolejności działań na podstawie ustalonej hierarchii ważności, w okresie kiedy sytuacja polityczno-gospodarcza jest bardzo zmienna,

					<p>wszystkich planowanych działań z tym obszarem, wpisanie ilości projektów zewnętrznych, z których o środki finansowe będzie starać się miasto</p> <p>8. Wnioskuję o wpisanie w całym dokumencie konkretnych minimalnych ilości projektów zewnętrznych, z których o dofinansowanie będzie starać się miasto. Sam fakt ogólnego starania się nic nie wnosi. Precyzyjnych działań musi być konkretna ilość, łatwa do weryfikacji.</p>	<p>utrudniałoby zastosowanie elastycznego podejścia do realizacji założeń strategicznych.</p> <p>Ad 5. Wydziałem merytorycznym w obszarze strategii rozwoju miasta Sosnowca jest Wydział Rozwoju i Przedsiębiorczości i to z nim należy się kontaktować w sprawie pytań dot. realizacji obecnie konsultowanego dokumentu. Dane kontaktowe: Wydział Rozwoju i Przedsiębiorczości (WRP) ul. Teatralna 9 Piętro 6, 41-200 Sosnowiec tel. 32 296 06 51 e-mail:wrp@um.sosnowiec.pl</p> <p>Ad. 6, 7</p> <p>Uszczegółowienie zadań wskazane przez Panią w uwagach wykracza poza obecne możliwości konsultacji projektu strategii. Jednak ze względu na swoją istotność zostaną przesłane do podmiotów miejskich wedle właściwości celem weryfikacji pod kątem możliwości ich realizacji.</p> <p>Ad. 8</p> <p>Wprowadzenie danych dotyczących minimalnej ilości projektów w dokumencie strategii, który określa ramy i kierunki rozwoju w perspektywie kilku lat, kiedy w okresie kilku miesięcy dochodzi do globalnych zmian, które mają przełożenia na funkcjonowanie mieszkańców w każdej gminie jest działaniem, które utrudniałoby zastosowanie elastycznego podejścia do realizacji założeń strategicznych.</p>
--	--	--	--	--	--	--

45	Ruch Narodowy	-	22	Właściwe zarządzanie migracjami, integracją oraz adaptacją nowych mieszkańców to fundament wzmacniający wielokulturowy charakter miasta, przy jednoczesnym poszanowaniu jego tradycji i tożsamości.	Właściwe zarządzanie migracjami musi brać zawsze pod uwagę zachowanie kulturowej jednorodności Sosnowca jako jednego z jego kluczowych atutów oraz ochronę tradycyjnej tożsamości. fundamentem polityki migracyjnej miasta, jest pełna otwartość na migracje wewnętrzne z terenu GZM, reszty Polski oraz powracających z emigracji obywateli RP. Uwagi: Wielokulturowość jako „fundament” to ideologia, nie fakt. Strategia traktuje ją jak wartość samą w sobie. Jak pokazuje doświadczenie państw UE odpowiedzią na kryzys demograficzny nie może być emigracja, ponieważ generuje ona napięcia, getta i spadek spójności społecznej – nie „wzbogacenie”. Obecne problemy państw , które przez lata otwierały się na emigrację pokazują, że różnorodność etniczna i kulturowa obniża kapitał społeczny w krótkim i średnim terminie i stanowi potężne obciążenie ekonomiczne.	Uwaga nieuwzględniona Ww. zapis jest zgodny z obowiązującymi przepisami prawa i nawiązuje do wielokulturowej historii miasta. Miastu zależy na efektywnej integracji emigrantów bo jest świadome, że w ten sposób wspiera się demograficznie, gospodarczo i kulturowo.
46	Ruch Narodowy	SWOT	30, 33	Otwartość na emigrację i wdrożenie na rynek pracy osób z innych krajów jako szansę.	Czy autorzy tej analizy biorą pod uwagę koszty socjalne, edukacyjne oraz bezpieczeństwa rosnące lawinowo np. w Szwecji, Francji, Niemczech po 2015 r.).	Gmina ma świadomość wyzwań ale i korzyści wynikających z faktu opłacania podatków przez nowych pracowników, wzrostu zainteresowania inwestorów tworzeniem miejsc pracy dostosowanych do danego rynku pracy i w perspektywie długofalowej utrzymania infrastruktury społeczno-oświatowej, która przy obecnych trendach musiałaby być likwidowana.
47	Ruch Narodowy	Cele operacyjne	45	Cel operacyjny uwzględnienie migracji występującej w mieście	Cel traktujący migrację zewnętrzną jako narzędzie przeciwdziałania depopulacji stanowi protezę, a nie	Problemem nie jest obecność obcokrajowców, a niewystarczająca skuteczność polityki integracyjnej

				<p>jako narzędzia przeciwdziałania depopulacji...</p>	<p>rozwiązanie. Może nasilić procesy emigracji wewnętrznej rdzennych mieszkańców.</p> <p>Cel operacyjny traktujący migrację zewnętrzną jako narzędzie przeciwdziałania depopulacji oraz wspierania działalności lokalnych pracodawców stanowi klasyczną protezę rozwiązania strukturalnego problemu, a nie jego rzeczywiste rozwiązanie. Zamiast przeciwdziałać pierwotnym przyczynom niskiej dzietności i odpływu rodzimych mieszkańców, strategia polega na zastępowaniu ubytków ludności napływem zewnętrznych migrantów. Takie podejście generuje jedynie odroczenie kryzysu demograficznego, jednocześnie tworząc nowe, długoterminowe wyzwania społeczne, kulturowe i budżetowe. W praktyce prowadzi to do efektu odwrotnego do zamierzonego: rosnąca obecność emigrantów zamieszkujących w kontenerach mieszkalnych (casus ul. 11 listopada) i innych formach tymczasowego zakwaterowania pogłębia poczucie alienacji wśród rdzennych mieszkańców Sosnowca. W konsekwencji przyspiesza to procesy emigracji wewnętrznej – szczególnie młodych rodzin i osób w wieku produkcyjnym – na rzecz innych gmin GZM, gdzie poziom spójności społecznej i jakości życia jest postrzegany jako wyższy. Zamiast stabilizować liczbę ludności, przyjęte założenie może więc nasilić depopulację Sosnowca, pogłębiając problem, który rzekomo miało rozwiązać.</p>	<p>i dostosowanie się do standardów życia. Tutaj istotna jest rola gminy jako akceleratora tych przemian.</p> <p>Z kolei czekanie na efekty wzrostu dzietności bez wsparcia migracyjnego doprowadziłoby do likwidacji miejsc pracy w lokalnych firmach i instytucji publicznych przed upływem pokolenia. Migracja nie jest więc „zastępstwem”, lecz niezbędnym pomostem. Brak pracowników to brak inwestycji. Brak inwestycji to spadek wpływów z podatków (PIT i CIT). Mniejsze wpływy to gorsza jakość usług publicznych, komunikacji i edukacji. To właśnie degradacja usług publicznych, a nie obecność migrantów, jest najczęstszym powodem ucieczki młodych rodzin do innych gmin GZM. Migranci, płacąc podatki i konsumując na miejscu, pomagają finansować infrastrukturę, z której korzystają rdzenni mieszkańcy.</p>
48	Ruch Narodowy	Cel operacyjny	50	<p>„prowadzenie działań włączających migrantów i uchodźców w celu zapobiegania konfliktom społecznym”</p>	<p>Cel naiwny i kontrproduktywny. Środki powinny być spożytkowane na kampanie prorodzinne i pronatalistyczne na terenie Sosnowca.</p> <p>Cel operacyjny zakładający prowadzenie działań włączających migrantów i uchodźców w celu zapobiegania konfliktom społecznym opiera się na założeniu empirycznie niepotwierdzonym i wielokrotnie obalonym w praktyce. W żadnym z państw Europy</p>	<p>Modyfikacja zapisu na bardziej neutralny zgodnie z uwagami innego wnioskodawcy.</p> <p>Uwagi o charakterze wykraczającym poza zakres konsultowanego dokumentu. Nie uwzględnione.</p>

					<p>Zachodniej, które przez ostatnie trzy dekady realizowały szeroko zakrojone programy integracyjne, inkluzyjne i multikulturowe (w tym warsztaty, mentoring, kampanie edukacyjne oraz inwestycje w „dialog międzykulturowy”), takie działania nie zapobiegły powstawaniu i eskalacji konfliktów społecznych.</p> <p>Przeciwnie – w krajach takich jak Szwecja, Francja, Niemcy czy Wielka Brytania, pomimo miliardowych nakładów na politykę inkluzji, doszło do systematycznego wzrostu napięć etniczno-kulturowych, zjawiska gettoizacji, wzrostu przestępczości zorganizowanej o podłożu imigranckim oraz cyklicznych zamieszek ulicznych. Właśnie z powodu tej udokumentowanej nieskuteczności dotychczasowych instrumentów integracyjnych Unia Europejska została zmuszona do przyjęcia i wdrożenia Paktu Migracyjnego. Dokument ten nie jest wyrazem sukcesu polityki włączania, lecz reakcją kryzysową na jej porażkę – mechanizmem przymusowego relokowania uchodźców i migrantów oraz centralnego zarządzania napływem, który miał rzekomo „zapobiegać konfliktom”. W rzeczywistości Pakt stanowi jedynie instytucjonalizację problemu, a nie jego rozwiązanie. W kontekście Sosnowca przyjęcie takiego celu operacyjnego jest więc nie tylko naiwne, lecz również kontrproduktywne: zamiast realnie chronić spójność społeczną, utrwała iluzję, że dalsza migracja zewnętrzna może być „włączona” bez ryzyka konfliktów, co w dłuższej perspektywie jedynie przyspieszy procesy dezintegracji i odpływu rdzennej ludności. Środki i zasoby pierwotnie przeznaczone na tę działalność powinny być spożytkowane na kampanie prorodzinne i pronatalistyczne na terenie Sosnowca.</p>	
49	Ruch Narodowy	Cel A2	45	Tworzenie przyjaznych warunków rozwoju przedsiębiorczości...	<p>Dodanie priorytetu: Ograniczenie powstawania nowych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych na rzecz wspierania rodzimych MŚP.</p>	<p>Takie ograniczenia wynikające z obowiązujących przepisów o planowaniu przestrzennym są wdrożone.</p>

					Dodanie priorytetu: Dążenie do ograniczenia powstawania nowych wielkopowierzchniowych obiektów handlowych typu hipermarket i dyskont, przy jednoczesnym aktywnym wspieraniu rozwoju rodzimych małych i średnich przedsiębiorców , z uwzględnieniem faktu, że największy udział w ramach JDG na terenie Sosnowca ma sektor handlu hurtowego i detalicznego	
50	Ruch Narodowy	Cel C	53	Realizacja programu DemoTrendy Plus...	Dodanie priorytetu: wprowadzenie 100% zwolnienia od podatku od nieruchomości na 10 lat dla małżeństw posiadających min. 3 dzieci.	Ze względu na specyfikę propozycji oraz potrzebę konsultacji nie ma możliwości wpisania jej do dokumentu strategii. Jednak ze względu na wagę problematyki zostanie ona przesłana do podmiotów miejskich wedle właściwości celem weryfikacji pod kątem możliwości realizacji.
51	Ruch Narodowy	Cel B2	49	Miasto przyjazne najmłodszym oraz rodzinie.	Przeprojektowanie celu. Utworzenie miejskiego Zespołu ds. Demografii pod prezydentem z rocznym raportem publicznym i mierzalnymi celami. Do zadań zespołu będzie należała koordynacja działań wszystkich podmiotów związanych z obszarem polityki rodzinnej. (w ramach istniejących zasobów urzędu)	Na chwilę obecną funkcjonuje w strukturze Urzędu Pełnomocnik Prezydenta Miasta Sosnowca ds. Polityki Demograficznej, który odpowiada za koordynację działań w tym obszarze.
52	Ruch Narodowy	-	-	-	Dodanie priorytetu: Realizacja corocznego Programu Tygodnia Rodziny we współpracy z Diecezją Sosnowiecką. Program będzie miał charakter cyklicznego, dużego wydarzenia miejsko-diecezjalnego, realizowanego raz w roku Jego głównym celem jest publiczna, godna i dumna promocja rodzin, szczególnie i budowanie pozytywnego wizerunku wielodzietności jako źródła siły, stabilności i przyszłości Sosnowca.	Ze względu na specyfikę propozycji oraz potrzebę konsultacji nie ma możliwości wpisania jej do dokumentu strategii. Jednak ze względu na wagę problematyki zostanie ona przesłana do podmiotów miejskich wedle właściwości celem weryfikacji pod kątem możliwości realizacji.
53	Ruch Narodowy	OSI	Kazimierz - Juliusz	Rekultywacja hałd i terenów przemysłowych.	Wykorzystanie hałd nr 301-303 na tereny inwestycyjne ze względu na niskie koszty rewitalizacji. (opisane w dokumencie) mają niskie	Ze względu na specyfikę propozycji oraz potrzebę konsultacji nie ma możliwości wpisania jej do dokumentu strategii. Jednak ze względu na wagę

					koszty rewitalizacji – wykorzystać to na generowanie dochodów i tworzenie nowych miejsc pracy. Sosnowiec cierpi na niewielką ilość terenów inwestycyjnych (wymienione jako zagrożenie w analizie SWOT), dlatego każdą taką szansę należy wykorzystywać.	problematyki zostanie ona przesłana do podmiotów miejskich wedle właściwości celem weryfikacji pod kątem możliwości realizacji.
54	Ruch Narodowy	Cel D	-	Życie zgodne z naturą...	<p>Krytyka jako części najbardziej zideologizowanej. Brak analizy bezpieczeństwa energetycznego (kary ETS dla EC Zagłębie Dąbrowskie). Pominięcie realnych gróźb przerw w dostawach ciepła.</p> <p>Dzisiaj największym globalnym trendem jest zielona gospodarka, ale też błękitne paliwo. W XXI wieku wyzwaniem jest to, czym oddychamy, co jemy, i jak wytwarzamy energię. Czas je podjąć i żyć w zgodzie z naturą i samym sobą. Zadania priorytetowe:</p> <ul style="list-style-type: none"> - wykorzystanie gospodarki odpadami do budowania kompleksowego systemu pozyskania energii dla samorządu oraz wdrażanie kampanii edukujących społeczeństwo o zaletach takich rozwiązań - rozwój nowych kierunków energetyki lokalnej, tj. technologie wodorowe, w szczególności w kontekście zasilania nim autobusów miejskich - wspieranie projektów nastawionych na niezależność energetyczną budynków użyteczności publicznej poprzez budowę nowoczesnych instalacji fotowoltaicznych i magazynów energii POLE <p>STRATEGICZNE - ZIELONE MIASTO SOSNOWIEC CEL STRATEGICZNY D: Życie zgodne z naturą, poprzez poprawę stanu środowiska CEL OPERACYJNY D1: Wykorzystanie zielonych technologii do produkcji energii</p>	<p>Dokonano korekty nazwy EC Będzin na EC Zagłębie Dąbrowskie Sp. z o.o.</p> <p>Szczegółowe zagadnienia dotyczące zapewnienia bezpieczeństwa energetycznego gminy i jej mieszkańców są zawarte w branżowych dokumentach. Strategia opiera się więc na tych fundamentach.</p>

					<p>Zaraz po kwestii zastępowania miejscowej ludności imigrantami najbardziej zideologizowana, oderwana od rzeczywistości część strategii. Traktuje bezpieczeństwo energetyczne bardzo powierzchownie i ideologicznie. W zasadzie nie mówi w ogóle Główny nacisk pada na „zielone technologie do produkcji energii” (cel D1), wodór do autobusów, fotowoltaikę + magazyny na budynkach użyteczności publicznej, energię z odpadów (termiczny zakład utylizacji, bez najmniejszego konkretnego gdzie i jaka technologia), „zieloną mobilność”, stację LNG oraz błękitno-zieloną infrastrukturę jako adaptację do zmian klimatu. Dokument uznaje, że aktualne zaopatrzenie w ciepło jest „gwarantowane” dzięki systemowi sieciowemu z wieloma dostawcami (Tauron Ciepło z EC Zagłębie Dąbrowskie jako kluczowym źródłem, plus lokalne kotłownie Dalkii/Veolii, ArcelorMittal itp.), ale nie analizuje realnych zagrożeń. Gdzie pogłębiona analiza SWOT w kwestii bezpieczeństwa energetycznego?</p> <p>Nie ma mowy o karach ETS (w 2025 EC Zagłębie Dąbrowskie dostała kary rzędu 248 mln zł za 2020 + kolejne setki milionów za 2021–2022; GIOŚ wstrzymał egzekucję przed zimą 2025/2026, ale grozi upadłością i zimnymi kaloryferami w Sosnowcu, Będzinie i Czeladzi w kolejnych sezonach). Strategia ignoruje tę realną groźbę przerw w dostawach ciepła dla dziesiątek tysięcy gospodarstw. (Na marginesie w strategii pada nieaktualna nazwa EC Będzin)</p>	
55	Ruch Narodowy	Cel B	-	Mieszkańcy wysoka jakość życia	<p>Dodać cel operacyjny:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i dostępu do zasobów strategicznych; - budowa ujęć wód podziemnych jako kluczowego elementu zapewnienia alternatywnych i bezpiecznych źródeł wody dla mieszkańców, co bezpośrednio wpływa na ich jakość życia i poczucie bezpieczeństwa, zwłaszcza w obliczu 	<p>Uwaga uwzględniona częściowo poprzez dodanie zadania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - zwiększenie bezpieczeństwa energetycznego i dostępu do zasobów strategicznych <p>W celu strategicznym A1 jako fundamentu gospodarki</p>

					<p>prognozowanych w Planie Adaptacji deficytów wody wynikających ze zmian klimatu;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Wymiana napowierzchniowych linii energetycznych na sieć podziemną; - budowa nowoczesnych stacji transformatorowych i rozdzielni. 	<p>Pozostałe propozycje wymagają szeroko zakrojonych konsultacji i na tym etapie nie mogą zostać wpisane do projektu dokumentu.</p>
56	Sosnowiecka Rada Kobiet	-	Str. 9	<p>Rekomendacje: analizy zróżnicowania sytuacji kobiet i mężczyzn; przyjęcie perspektywy mieszkańców o różnych potrzebach (wiek, płeć, sprawność); oferta sportowa dopasowana do dziewcząt i chłopców; kultura jako motor rozwoju (przemysły kreatywne); działania włączające migrantów jako element spójności społecznej, a nie tylko zapobieganie konfliktom; profilaktyka zdrowotna dopasowana do grup. Postulat wprowadzenia Miejskiego Indeksu Jakości Życia.</p>	<p>Rekomendujemy wskazanie już na początku dokumentu, że mieszkańcy miasta to grupa o zróżnicowanych potrzebach i doświadczeniach. W naszej ocenie zasadne jest wyraźne podkreślenie, że potrzeby te wynikają m.in. z wieku, płci, stanu zdrowia, poziomu sprawności i mobilności, pochodzenia oraz sytuacji życiowej i in. Przyjęcie takiej perspektywy wpływa na sposób analizy całego dokumentu i pozwala na bardziej precyzyjne projektowanie działań publicznych, a także ułatwia odnoszenie się do zróżnicowanych potrzeb i zapewnienia równego dostępu w dalszej części Strategii.</p>	<p>Uwaga uwzględniona. Dodano zapis: Jest to grupa o zróżnicowanych potrzebach i doświadczeniach wynikających m.in. z wieku, płci, stanu zdrowia, poziomu sprawności i mobilności, pochodzenia oraz sytuacji życiowej i innych.</p>
57	Sosnowiecka Rada Kobiet	Cel B	Str. 48	<p>- organizacja imprez miejskich w różnych częściach miasta adresowanych dla różnych grup wiekowych</p>	<p>W odniesieniu do organizacji wydarzeń miejskich wskazano ich adresowanie do różnych grup wiekowych. W naszej ocenie wiek nie powinien być jedynym kryterium różnicowania oferty. Zasadne jest uwzględnienie również innych czynników wpływających na dostępność i uczestnictwo mieszkańców, takich jak płeć, pochodzenie, poziom sprawności, stan zdrowia, sytuacja życiowa, w tym obowiązki opiekuńcze wobec dzieci lub osób zależnych.</p>	<p>Uwaga uwzględniona, zmodyfikowano zapis: Organizacja imprez miejskich w różnych częściach miasta dostosowanych do wieku, płci, pochodzenia, poziomu sprawności, stanu zdrowia, sytuacji życiowej i związanych nią obowiązków opiekuńczych wobec dzieci lub osób zależnych.</p>
58	Sosnowiecka Rada Kobiet	Cel B1	Str. 48	<p>- aktywizacja sportowa młodzieży z wykorzystaniem miejskiej bazy sportowej</p>	<p>Perspektywę różnorodności i równego dostępu warto uwzględnić także w Celu operacyjnym B1, w którym wśród priorytetów znalazła się m.in. aktywizacja sportowa młodzieży z wykorzystaniem miejskiej bazy sportowej. Tu również zasadne jest uwzględnienie zróżnicowanych potrzeb młodzieży, w tym zarówno chłopców, jak i dziewcząt, a także różnic wynikających</p>	<p>Uwaga uwzględniona, zmodyfikowano zapis: - aktywizacja sportowa młodzieży z wykorzystaniem miejskiej bazy sportowej adekwatnie do wieku, płci a także różnic wynikających z poziomu</p>

				z poziomu sprawności, zainteresowań, dostępności transportu oraz sytuacji życiowej.	sprawności, zainteresowań, dostępności transportu oraz sytuacji życiowej.	
59	Sosnowiecka Rada Kobiet	Cel B5		<p>W tym miejscu warto odnieść się do tego obszaru nieco szerzej. W części historycznej dokument trafnie podkreśla znaczenie kultury i dziedzictwa, np. wskazując, że „istotną rolę w życiu społecznym miasta odgrywają instytucje kultury”, takie jak Teatr Zagłębia czy Pałac Schoena. Jednak w dalszej części strategii kultura nie jest traktowana jako samodzielny motor rozwoju, lecz raczej jako element towarzyszący. Nie dostrzegłyśmy także wyraźnego odniesienia do współczesnych trendów: kultury cyfrowej, przemysłów kreatywnych, kultury młodzieżowej, kultury kobiet, kultury lokalnej i oddolnej. W dokumencie strategicznym rekomendujemy szerokie spojrzenie na kulturę, która powinna być traktowana m.in. jako sektor generujący:</p> <ul style="list-style-type: none"> • miejsca pracy, • innowacje społeczne, • atrakcyjność inwestycyjną, • tożsamość i wizerunek miasta. <p>Proponujemy więc rozszerzenie celów operacyjnych o kulturę, np.:</p> <ul style="list-style-type: none"> • rozwój infrastruktury kultury w dzielnicach, • wsparcie dla NGO i inicjatyw oddolnych, • programy dla młodych twórców, • rozwój przemysłów kreatywnych, • kultura w przestrzeni publicznej. 	Brak zgody. Zadania wskazane w tym celu w znakomitej większości zawierają w swej przestrzeni pole do realizacji ww. celów.	
60	Sosnowiecka Rada Kobiet	Cel B4	Str. 50	<p>prorowadzenie działań włączających migrantów i uchodźców w celu zapobiegania konfliktom społecznym</p>	<p>Warto zwrócić uwagę także na zapisy dotyczące działań włączających migrantów i uchodźców (s. 50), które zostały ujęte głównie w kontekście zapobiegania konfliktom społecznym. W naszej ocenie takie podejście ma charakter zawężający i nie w pełni oddaje sens działań włączających, które powinny być traktowane przede wszystkim jako element budowania spójności społecznej, wzmacniania relacji oraz zapewnienia równego dostępu do życia w mieście dla wszystkich jego</p>	<p>Uwaga uwzględniona, modyfikacja zapisu na:</p> <ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działań włączających migrantów i uchodźców w celu budowania spójności społecznej, wzmacniania relacji oraz zapewnienia równego dostępu do życia w mieście dla wszystkich jego mieszkańców

					mieszkańców, a nie wyłącznie jako narzędzie ograniczania napięć.	
61	Sosnowiecka Rada Kobiet	Cel B7	Str. 52	-	<p>W obszarze działań zdrowotnych (Cel Operacyjny B7, s. 52) widoczna jest potrzeba doprecyzowania podejścia do odbiorców</p> <p>W naszej ocenie zasadne jest uwzględnienie w Strategii kontynuowania i rozwijania także działań profilaktycznych, tak obecnie szeroko i aktywnie realizowanych przez miasto, przy jednoczesnym wyraźnym różnicowaniu ich pod kątem potrzeb poszczególnych grup mieszkańców, m.in. dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym, seniorów, kobiet i mężczyzn oraz osób z ograniczonym dostępem do usług zdrowotnych. Rekomendujemy również wzmocnienie podejścia opartego na danych, w szczególności poprzez monitorowanie poziomu uczestnictwa mieszkańców w programach profilaktycznych oraz ocenę ich dostępności i skuteczności.</p>	<p>Uwaga uwzględniona, dodano zapisy:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kontynuowanie i rozwijania także działań profilaktycznych realizowanych przez miasto, przy jednoczesnym wyraźnym różnicowaniu ich pod kątem potrzeb poszczególnych grup mieszkańców, m.in. dzieci i młodzieży, osób w wieku produkcyjnym, seniorów, kobiet i mężczyzn oraz osób z ograniczonym dostępem do usług zdrowotnych. - monitorowanie poziomu uczestnictwa mieszkańców w programach profilaktycznych oraz ocenę ich dostępności i skuteczności
62	Sosnowiecka Rada Kobiet	Diagnoza; Cel B1	Str. 9, 48	-	<p>Ad.1 W dokumencie wskazano rolę ciał doradczych, w tym planowane powołanie Rady Gospodarczej przy Prezydencie Miasta (s. 44). Zasadne jest również wyraźne podkreślenie roli już istniejących gremiów, takich jak Sosnowiecka Rada Kobiet, Rada Seniorów Miasta Sosnowca, Młodzieżowa Rada Miasta Sosnowca czy Rada Działalności Pożytku Publicznego.</p> <p>Ad.2 Bliska współpraca oraz wykorzystanie potencjału tych gremiów jako źródła wiedzy o potrzebach mieszkańców i mieszkanki będą istotnie wspierać realizację Strategii. Jednocześnie zauważamy, że w Strategii wskazano jedynie Młodzieżową Radę Miasta Sosnowca (s. 48), przy czym jej rola została ujęta głównie jako narzędzie wspierania idei partycypacji obywatelskiej. W naszej ocenie powinna ona być również wykorzystywana jako systemowe źródło wiedzy o potrzebach młodych mieszkanki i</p>	<p>Ad. 1 Uwaga uwzględniona dodano zapis na początku w rozdziale Diagnoza Miasta Sosnowiec:</p> <ul style="list-style-type: none"> - podmioty o charakterze doradczym takie jak: Sosnowiecka Rada Kobiet, Rada Seniorów Miasta Sosnowca, Młodzieżowa Rada Miasta Sosnowca czy Rada Działalności Pożytku Publicznego. <p>Ad. 2 Uwaga uwzględniona dodano zadanie w celu B1: Dialog z istniejącymi w mieście organizacjami: Sosnowiecką Radą Kobiet, Radą Seniorów Miasta Sosnowca, Młodzieżową Radą Miasta Sosnowca czy Radą Działalności Pożytku Publicznego w celu zwiększenia trafności podejmowania decyzji w odniesieniu do działań publicznych.</p>

					<p>mieszkańców. Włączenie funkcjonujących w mieście Rad w proces projektowania i monitorowania działań publicznych może istotnie zwiększyć trafność podejmowanych decyzji.</p>	
63	Sosnowiecka Rada Kobiet	Demografia	Str. 17	<p>W niektórych przypadkach barierą do zakładania rodziny w pełnym tego słowa znaczeniu jest postawa, w której priorytetem życiowym obecnych pokoleń jest chęć pełnego korzystania z osiągnięć postępu cywilizacyjnego, co wyklucza podjęcie decyzji o rodzicielstwie, w czasie kiedy wiek biologiczny na to pozwala. Zmniejszenie ilości urodzeń dzieci wynika też z tendencji związanej z ogólnym spadkiem ilości zawieranych małżeństw.</p>	<p>W części dotyczącej demografii (s. 17) pojawiają się zapisy odnoszące się do postaw życiowych młodych ludzi. W naszej ocenie warto, aby dokument strategiczny w większym stopniu opierał się na języku neutralnym i analitycznym. Szczególnej uwagi wymagają użyte w tym fragmencie sformułowania, takie jak „rodzina w pełnym tego słowa znaczeniu” oraz wskazanie, że „chęć pełnego korzystania z osiągnięć postępu cywilizacyjnego wyklucza podjęcie decyzji o rodzicielstwie”. Zapisy te mogą sugerować wartościowanie różnych modeli życia i form życia rodzinnego, w tym np. osób bezdzietnych, a także upraszczać złożoność procesów demograficznych poprzez przypisywanie jednoznacznych przyczyn decyzjom mieszkańców.</p> <p>W szczególności warto podkreślić, że korzystanie z możliwości oferowanych przez współczesne społeczeństwo – takich jak rozwój zawodowy, edukacja czy mobilność – nie jest zjawiskiem negatywnym i nie musi wykluczać decyzji o rodzicielstwie, lecz często wiąże się z jej odroczeniem lub uzależnieniem od spełnienia określonych warunków życiowych. W dokumentach strategicznych zasadne jest stosowanie języka opisowego i inkluzywnego, który pozwala unikać interpretacji wartościujących. Podobne podejście warto rozważyć również w odniesieniu do zapisów dotyczących działań włączających migrantów i uchodźców, gdzie nacisk położony został przede wszystkim na kontekst konfliktów społecznych.</p>	<p>Uwaga uwzględniona, przeprojektowano zapis:</p> <p>Jednym z czynników wpływających na decyzje prokreacyjne są współczesne przemiany kulturowe i systemy wartości, w których istotną rolę odgrywa realizacja aspiracji osobistych oraz zawodowych. Wybór stylu życia opartego na aktywnościach pozarodzinnych może prowadzić do odsuwania rodzicielstwa w czasie lub rezygnacji z niego, także w okresie najwyższej płodności biologicznej. Zmniejszenie ilości urodzeń dzieci wynika też z tendencji związanej z ogólnym spadkiem ilości zawieranych małżeństw.</p>
64	Sosnowiecka Rada Kobiet	Ewaluacja			<p>W naszej ocenie system wskaźników zaproponowany w Strategii w ograniczonym stopniu odzwierciedla perspektywę</p>	<p>Uwaga częściowo uwzględniona. Dokonano modyfikacji przeprojektowując tabele wskaźników.</p>

					mieszkańców oraz zróżnicowanie ich potrzeb. Obecne mierniki koncentrują się głównie na danych ilościowych i infrastrukturalnych. Zasadne jest uzupełnienie systemu monitorowania zarówno o mierniki jakościowe, jak i wskaźnik syntetyczny odnoszący się do jakości życia mieszkańców.	
65	Urząd Miejski w Jaworznie	Demografia	Str. 19	„Analiza danych pokazuje, że największy odpływ mieszkańców z Sosnowca skierowany był do pobliskich miast Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, takich jak: Dąbrowa Górnicza (1301 osób - 13,6% odpływu), Będzin (710 osób), Katowice (705 osób), Czeladź (520 osób), Mysłowice (423 osoby), Jaworzno (286 osób).”	Błąd redakcyjny	Uwaga uwzględniona. Zapis po zmianach: Analiza danych pokazuje, że największy odpływ mieszkańców z Sosnowca skierowany był do pobliskich miast Górnośląsko-Zagłębiowskiej Metropolii, takich jak: Dąbrowa Górnicza (1301 osób - 13,6% odpływu), Będzin (710 osób), Katowice (705 osób), Czeladź (520 osób), Mysłowice (423 osoby). Wysoki odpływ odnotowano również do sąsiedniego Jaworzna (286 osób) oraz do dużego, blisko położonego ośrodka akademickiego, jakim jest Kraków (232 osoby).
66	Państwowe Gospodarstwo Wodne Wody Polskie Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Gliwicach	-	-		Zgodnie z art. 326 ust. 1 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. 2025 poz. 960 z późn. zm.) w strategii rozwoju gminy należy uwzględnić ustalenia zawarte w dokumentach planistycznych, o których mowa w art. 315 pkt 1–3, a w szczególności ustanowione cele środowiskowe w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300). Informujemy, że edytowalne wersje planów gospodarowania wodami wraz z bazą danych zamieszczono na stronie internetowej pod adresem: https://apgw.gov.pl/pl/III-cykl-materialy-do-pobrania . Karty charakterystyk poszczególnych jednolitych części wód udostępniono pod adresami http://karty.apgw.gov.pl:4200/informacje oraz https://wody.isok.gov.pl/imap_kzgw/?gpmmap=gpPGW .	W celu strategicznym D3: - realizacja działań zawartych w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły dot. Jednolite Części Wód Powierzchniowych w obszarach: Brynicy od zb. Kozłowa Góra do ujścia; Białej Przemszy od Debieszniczy do ujścia; Przemszy od zb. Przeczyca do Białej Przemszy; Pogoria; Bobrek; Przemsza od Białej Przemszy do ujścia; Kanał Główny; Bolina. Do działań podstawowych należą: • uporządkowanie i poprawa infrastruktury związanej z gospodarką ściekową na obszarze gminy poza aglomeracjami;

					<p>Zwracamy również uwagę, iż przedłożony projekt strategii należy uzupełnić o działania podstawowe oraz uzupełniające wyznaczone do realizacji przez miasto Sosnowiec, które zawarte są w Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Wisły (Dz. U. 2023 poz. 300).</p>	<ul style="list-style-type: none"> realizacja Krajowego Programu Oczyszczania Ścieków Komunalnych; realizacja przedsięwzięć zmierzających do zwiększenia ilości i czasu retencji wód na terenach zurbanizowanych w zlewni JCWP. <p>W ramach działań uzupełniających prowadzona będzie aktualizacja programu ochrony środowiska pod kątem poprawy efektywności dotyczącej ograniczania dopływu zanieczyszczeń do JCWP</p>
67	Tomasz Bujok	-	-	-	<ol style="list-style-type: none"> Zagospodarowywanie potencjalnych nieużytków na tereny rekreacyjne w dużo większym stopniu. Zaprzestanie budowania kolejnych osiedli. Wnoszę o zadbanie o jeszcze pozostałe sosnowieckie zabytkowe budynki, w miarę możliwości zagospodarowywanie ich na użytek mieszkańców. Sugeruje zmianę kierunku rozwoju sosnowieckiego sportu, na nacelowany na dużo większy rozwój młodzieży, stworzenie ogólnodostępnych przestrzeni sportowych. Sugeruje postawienie sportowo max dwa kierunki dominujące, i rozwój na skale ogólnopolską. Sugeruje bardziej zaplanowane remonty dróg tj. nie wszystko naraz jak to ma miejsce do tej pory. Sugeruje zmiany na stanowiskach zarządzających w miejscach takich jak szpital miejski czy zagłębie sosnowiec na kogoś kto ma doświadczenie. 	<p>W projekcie dokumentu w ramach celu operacyjnego B3 jest już mowa o: zwiększaniu atrakcyjności istniejącej bazy rekreacyjnej jak i wyznaczaniu i przystosowywaniu nowych miejsc rekreacyjnych.</p> <p>To samo dotyczy kwestii rozwoju sportu gdzie w celach operacyjnych B1 wskazane są: aktywizacja młodzieży pod tym kątem oraz promowanie tej aktywności w ramach istniejącej i wciąż rozwijanej bazy. Ponadto w dokumencie, cel operacyjny A4 znajduje się odnośnik dotyczący wzrostu profesjonalizacji zagłębiowskich klubów sportowych w oparciu biznesowy model rozwoju. Podobnie w celu operacyjnym B5 w zadaniu dot. dbałości o dziedzictwo kulturowe jest mowa o adaptacji miejskich zabytków m. in. w celu udostępniania ich mieszkańcom. Planowanie remontów dróg jest realizowane w oparciu o aktualny budżet jak i realne potrzeby wynikające ze stanu nawierzchni. Każda tego typu inwestycja</p>

						<p>jest poprzedzona akcją informacyjną, aby jej uciążliwość była jak najmniejsza. Jednym z fundamentów rozwoju miasta jest wskazane w celu operacyjnym A1 wspieranie mieszkalnictwa z zasobów gminnych i tworzenie nowoczesnej infrastruktury mieszkaniowej z poszanowaniem środowiska naturalnego i ładu przestrzennego. Wobec powyższego nie ma możliwości uwzględnienia tak sformułowanych uwag.</p>
68	Uniwersytet Śląski	Cel A	42-46	Zrównoważony wzrost gospodarczy...	<p>Uzupełnienie zapisów celu A o: „Wspieranie współpracy z uczelniami wyższymi w zakresie rozwoju gospodarki opartej na wiedzy, w tym wykorzystania potencjału badawczego oraz kształcenia kadr dla nowoczesnej gospodarki”. Wyjaśnienie: Cel A koncentruje się na rozwoju gospodarczym i innowacyjności, jednak nie wskazuje roli uczelni jako istotnego partnera w tym procesie. Uniwersytet Śląski w Katowicach kształci kadry dla gospodarki regionu, prowadzi działalność naukową i badawczą oraz wspiera rozwój inteligentnych specjalizacji. Uwzględnienie uczelni wzmacnia realizację celu A1, bezpośrednio wspiera cel A3 i wpisuje się w model gospodarki opartej na wiedzy.</p>	<p>Uwzględniono uwagę wpisując zadanie w poczet działań przypisanych do celu A3 jako najbardziej wspierającego jego realizację przy świadomości pozostałych jego funkcji.</p>
69	Uniwersytet Śląski	Cel B	42, 48-52	Wysoka jakość i komfort życia...	<p>Uzupełnienie zapisów celu B o: „Wspieranie rozwoju infrastruktury mieszkaniowej dla studentów oraz młodych specjalistów, w tym modernizacji domów studenta i asystenta, a także rozwój przestrzeni integracyjnych i rekreacyjnych w otoczeniu kampusu Uczelni w Sosnowcu”. Wyjaśnienie: Cel B nie uwzględnia infrastruktury akademickiej jako elementu jakości życia. Infrastruktura studencka wpływa bezpośrednio na warunki życia młodych mieszkańców, zwiększa</p>	<p>Uwaga uwzględniona częściowo ze względu na fakt, że na początkowym etapie najistotniejsze jest określenie wzajemnych zasad współpracy oraz uwzględnienie pozostałych partnerów rynku w obszarze uczelni wyższych w Sosnowcu.</p> <p>Zapis: „Wspieranie współpracy z uczelniami wyższymi w celu określenia zasad rozwoju infrastruktury</p>

					atrakcyjność miasta jako miejsca studiowania i zamieszkania oraz wspiera funkcje edukacyjne miasta. Powiązanie z celami: B1 (oferta dla mieszkańców), B3 (infrastruktura czasu wolnego) oraz B6 (zaplecze edukacyjne). Infrastruktura akademicka odpowiada na potrzeby grupy istotnej dla rozwoju demograficznego i gospodarczego.	mieszkaniowej wraz z otoczeniem dla studentów oraz młodych specjalistów.” Umieszczono w celu B6 jako dedykowanemu zagadnieniom edukacyjnym
70	Uniwersytet Śląski	Cel C	42, 53-55	Realizacja programu DemoTrendy Plus...	Uzupełnienie zapisów celu C o: „Wspieranie działań ukierunkowanych na przyciąganie i zatrzymywanie młodych ludzi, w tym poprzez rozwój oferty edukacyjnej oraz zapewnienie odpowiednich warunków mieszkaniowych dla studentów i absolwentów” oraz „Wsparcie i organizacja wydarzeń naukowych, edukacyjnych i społecznych o charakterze międzypokoleniowym, wykorzystujących potencjał instytucji naukowych i edukacyjnych miasta”. Wyjaśnienia: Środowisko akademickie wspiera cel C poprzez zatrzymywanie młodych i aktywizację starszych osób. Strategia nie wskazuje wprost roli środowiska akademickiego w przeciwdziałaniu depopulacji. Obecność uczelni przyciąga młodych, zwiększa szanse na ich pozostanie i wspiera rynek pracy. Rozwój infrastruktury akademickiej wzmacnia funkcję osiedleńczą miasta. Uczelnia aktywizuje seniorów, m.in. przez Uniwersytet Trzeciego Wieku, co przeciwdziała wykluczeniu społecznemu i wzmacnia kapitał społeczny. Uwzględnienie tych działań pozwoli na kompleksowe podejście do wyzwań demograficznych.	Uwaga Uwzględniona ale zmodyfikowany zapis umieszczono w celu operacyjnym B6 związanym z edukacją : Wspieranie działań ukierunkowanych na przyciąganie i zatrzymywanie młodych ludzi poprzez wykorzystanie potencjału instytucji naukowych i edukacyjnych miasta
71	Uniwersytet Śląski	Cel D3	42, 57-58	Troska o środowisko naturalne...	Uzupełnienie zapisów celu D3 o: „Zagospodarowanie terenów zielonych w rejonie Osiedla Akademickiego (ul. Lwowska – ul. Sucha) jako ogólnodostępnej przestrzeni rekreacyjno-integracyjnej dla mieszkańców i społeczności akademickiej”. Wyjaśnienia: Strategia nie identyfikuje konkretnych lokalizacji terenów zieleni. Teren Osiedla Akademickiego ma duży potencjał i może pełnić funkcję przestrzeni publicznej. Realizacja wpisuje się w cel D3, poprawia jakość życia (powiązanie z celem	Uwaga niemożliwa do uwzględnienia na tym etapie, ale ze względu na istotność problemu będzie stanowić przedmiot ustaleń.

					B) i sprzyja integracji. Dodatkowo, obiekty Uniwersytetu Śląskiego (Osiedle Akademickie) mają potencjał interwencyjny w sytuacjach kryzysowych, co pokazało wsparcie dla uchodźców z Ukrainy. Zagospodarowanie tych terenów wzmacnia odporność infrastrukturalną miasta.	
Uwagi anonimowe						
72	Młoda (Anonim)	-	-	-	Zadbanie o tereny zielone na Pogoni których nie jest wiele a mogą służyć mieszkańcom - tj. park dietla, park schoena, aby były przyjazne dla mieszkańców i można spędzić w nich czas lub pojsć choćby na spacer, uzupełnienie alejek czy dodatkowych nasadzeń i ławek - uporządkowanie strefy nad czarna przemsza na pogoni w okolicy ulic rybnej i szpaków, aby z terenu korzystali mieszkańcy okolicy, dodatkowe ławki i przede wszystkim kosze na śmieci żeby się o nie nie potykać, - organizacja terenu wokół nowego przystanku kolejowego na śróduli tj. miejsca parkinkowe, zadbanie o bezpieczeństwo pieszych i przede wszystkim czynny monitoring!!	Uwaga anonimowa, w której bardzo szczegółowe propozycje zapisów mieszczą się w ogólnie sformułowanych zadaniach realizowanych w ramach celów B i C.
73	Ania (Anonim)	-	-	-	NIE dla zwiększania liczby migrantów w Sosnowcu NIE dla kontenerowych osiedli w Sosnowcu	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.
74	Bee (Anonim)	-	-	-	Nie ma zgody na żadnych migrantów. Ci którzy ich tu zaproszą są zdrajcami narodu.	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.
75	Sąsiad z Dąbrowy (Anonim)	-	-	-	NIE DLA IMIGRANTOW. Ze względu na mój rodzaj pracy w hotelu, wiem, że to nie jest dobry kierunek.	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.
76	Marcin (Anonim)	-	-	-	Chęciński i Rada zaprosić migrantów pod swój dach.	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.
77	Kowalski (Anonim)	-	-	-	Niema zgody na jakiegokolwiek działanie które będzie miało na celu sprowadzanie do naszego kraju a w szczególności do naszego miasta migrantów jakichkolwiek	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.

78	Nowak (Anonim)	-	-	-	Nie dla migracji i kontenerowych osiedli w Sosnowcu	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.
79	Iv (Anonim)	-	-	-	Nie dla migracji i kontenerowych osiedli w Sosnowcu	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.
80	Polka (Anonim)	-	-	-	Nie dla migracji i kontenerowych osiedli	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.
81	Mieszkaniec Zagórza (Anonim)	-	-	-	<p>Piękne brzmiące perspektywy zaledwie w pewnych zakresach. *Migracja= brak bezpieczeństwa, które już w dzielnicy zagorze jest wyjątkowo zaniedbane. Poziom przestępczości wzrasta, osrodki migracyjne tylko pogłębią problem. Brak zgody na przyjmowanie migrantow przy obecnym poziomie sluzb bezpieczeństwa. Sluzby nie wydolne, interwencje nie są obsługiwane z uwagi na braki kadrowe.</p> <p>*zaniedbane zabytki kulturowe i przyrodnicze.</p> <p>Niszczone perelki przyrodnicze pod hale magazynowe czy inne zabudowania *powstałe skwery czy inne inicjatywy realizowane z BO zaniedbane, zapomniane. * brak checi porozumienia i wspolpracy radnych z mieszkancami (z małymi wyjątkami) *zgłaszane problemy rozwiązywane po wielu tygodniach, miesiacach lub w cale * podejscie do pacjenta w osrodkach zdrowia odstraszaające pacjentow, mieszkancy wybieraja opieke w miastach osciennych * placowki oświatowe niedofinansowane *brak zakladow pracy produkcyjnych czy innowacyjnych przyciagajacych pracownikow</p> <p>*samorząd skonfliktowany, urządzający folwark z obrad, brak wzajemnego szacunku Sieczki rowerowe czy stadion nie zalatwią problemu emigracji. *"Majtki z Sosnowca" i pokazy psów w nie odzianych osmieszają miasto. *Niebezpieczne wydarzenia miejskie (morderstwo podczas Fun Festiwalu) nie przyciagną nawet młodzieży. *Brak wsparcia dla rodzin wielodzietnych (pracujacych i płacących</p>	Anonimowa opinia nie zawierająca propozycji konkretnych działań prorozwojowych.

					podatki) z normalnym, nie głodowym dochodem *Szpital miejski ...lekarze z wyrokami Pozytywnych perspektyw - nie widzę. Powodzenia!	
--	--	--	--	--	--	--

Pełnomocnik Prezydenta Miasta Sosnowca
ds. Funduszy Zewnętrznych i Polityki Społecznej

WZ



Monika Holewa

NACZELNIK WYDZIAŁU



mgr Tomasz Szymonowicz